

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest Akácfa u. 20.
OM azonosító: 200175
Telefon:06 1 277 0864
E-mail cím: montessoriiroda@gmail.com

MONTESSORI ELEMekkel BŐVÍTETT, TEHETSÉGFEJLESZTŐ ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Tartalomjegyzék

HELYZETKÉP	3
KÜLDETÉSÜNK	4
1. ÓVODAI NEVELÉSÜNK HELYI PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI	5
1.1 Pedagógiai programunk egészét átható Montessori alapelvek, értékek	6
2. GYERMEKKÉPÜNK, ÓVODAKÉPÜNK – NEVELÉSI CÉLJAINK	9
2.1 GYERMEKKÉPÜNK	9
2.2 ÓVODAKÉPÜNK	10
2.3 NEVELÉSI CÉLJAINK	12
3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	13
3.1 ÁLTALÁNOS FELADATOK	13
3.2 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA, FELKÉSZÍTÉS A MINDENNAPI ÉLETHEZ SZÜKSÉGES FELADATOKRA	13
3.3 AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI, AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	22
3.4 AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	29
3.4.1 Anyanyelvi fejlesztés és nevelés megvalósítása	29
3.4.2 Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása	33
4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	35
4.1 SZEMÉLYI FELTÉTELEK	35
4.2 TÁRGYI FELTÉTELEK	36
4.4 AZ ÓVODAI ÉLET TERVEZÉSE	38
4.5 ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE	39
4.6 ÓVODÁNK GYERMEKVÉDELEMMELEL ÖSSZEFÜGGŐ TEVÉKENYSÉGEI	41
5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	43
5.1 JÁTÉK	43
5.2 MŰVÉSZETI NEVELÉS: VERSELÉS-MESÉLÉS, ÉNEK, ZENE NÉPI JÁTÉK, TÁNC, RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	47
5.2.1 Verselés, mesélés	47
5.2.2 Ének, zene, népi játék, tánc	49
5.2.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	51
5.3 MINDENNAPOS MOZGÁS	52
5.4 A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE – A MATEMATIKAI GONDOLKODÁS FEJLESZTÉSE, KOZMIKUS NEVELÉS	55
Kozmikus nevelés	58
5.5. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	59
5.6 A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	60
6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	66
6.1. TESTI ÉRETTSÉG	66
6.2. SZOCIÁLIS ÉRETTSÉG	67
6.3. LELKI FELKÉSZÜLTSG	68
7. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	70

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

HELYZETKÉP

Intézményünk 2002-ben, a Mária Montessori az Óvodás Gyermekekért Alapítvány fenntartásában kezdte meg működését Csepelen. Kezdetben egy vegyes életkorú óvodás csoportot indítottunk. Nevelési programunkat az Óvodai nevelés országos alapprogramjára építettük, melyhez a Montessori pedagógiát és a kéttanáros módszert a kezdetektől adaptáltuk, mert az alternatív pedagógia alkalmazását, a differenciált fejlesztést, adaptív nevelőmunkát kiemelt feladatunknak tekintettük. Így jutottunk el az intenzív tehetségfejlesztés programunkba építéséhez. Munkánkat B. Méhes Vera: Magyarországi Montessori Óvodai Programjának (OKI-1996) felhasználásával végeztük.

2007-ben kaptunk az önkormányzattól lehetőséget, egy három csoportos óvodai épület használatára, mely Csillagtelepen a családi ház és a lakótelepi övezet határán található. Egy bölcsődei és két óvodai csoportot hoztunk létre, a megfelelő kiszolgáló helyiségekkel, tornaszobával, logopédiai foglalkozásra és egyéb fejlesztésekre, tehetségfejlesztő műhelyre alkalmas szobával. Intézményünk esztétikus, harmonikus, ingergazdag berendezésére nagy figyelmet fordítunk.

Az eszköz normában előírtakon túl, rendelkezünk a teljes Montessori eszköztárral, valamint a tehetségfejlesztéshez szükséges helyiséggel, eszközökkel. Udvarunkon árnyas és napos területek, mozgásfejlődést segítő eszközök, gazdag játéklehetőségek várják a gyermekeket. A személyi feltételek tekintetében nagy előny óvodánkban, hogy délelőtt fél kilenctől két akkreditált Montessori tanfolyam végezettséggel is rendelkező szakember dolgozik csoportjainkban az egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés, hátránykompenzálás és tehetséggondozás optimális megvalósulása érdekében.

Eddig elért szakmai eredményeink

- Minden nevelés évben 2 alkalommal (karácsonykor és az évzáró keretében) mindhárom csoport, a nevelőtestület, a dolgozók és a vállalkozó szülők részvételével nagysikerű, minden érdeklődő számára nyitott táncszínházi műsorral szerepelünk a szomszédos művelődési ház nagy színpadán.
- Évente pozitív visszajelzéseket kapunk nevelési eredményeinkről mind a szülőktől, mind a családok által választott iskoláktól a partneri igény és elégettségmérés keretében.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- 2006-ban sikeresen pályáztunk a kompetenciaalapú programcsomag adaptációjára indított TÁMOP pályázaton, tovább fejlesztettük képességfejlesztésre épülő nevelési gyakorlatunkat.
- 2011 óta regisztrált Tehetségpontként végezzük 2002-ben megkezdett tehetséggondozási feladatainkat, élünk a pályázati lehetőségekkel. Minden 5-7 éves óvodásunk számára intenzív, mikrocsoportos tehetségfejlesztő műhelyfoglalkozást biztosítunk.
- 2012-ben a Magyarországi Montessori Egyesület átadta számunkra a „Minősített Montessori Gyermekeintézmény” tanúsító oklevelet.
- A 80 órás akkreditált Montessori továbbképzés bemutató óvodája vagyunk.
- 2019-ben elnyertük az Akkreditált Tehetségpont címet.

KÜLDETÉSÜNK

Mi egy olyan alapítványi fenntartású intézmény vagyunk, amely azt a célt tűzte ki maga elé, hogy az alapprogram irányelveinek megfelelően, a Montessori pedagógia szellemiségében és pedagógiájában, kéttanáros módszerrel, intenzív tehetségfejlesztéssel neveli a 3-7 éves korú gyermekeket.

Küldetésünk az alternatív pedagógiai módszerek hiteles megvalósítása, a gyermeki személyiség optimális kibontakoztatásához szükséges feltételek megteremtésével. A hátrányok kompenzálása, a tehetséggondozás, az egyéni és különleges bánásmód, a differenciált fejlesztés intézményünkben “kéttanáros” módszerrel valósul meg.

A csoportokban megvalósuló tehetséggondozás, mellett minden tankötelessé váló gyermek számára biztosítjuk az iskolaérettséghez szükséges felkészítést; illetve tehetségfejlesztő műhely foglalkozásokat biztosítunk, a korai angol nyelv-elsajátítást igénylő családok számára. A szülői igényekhez igazított csoporton belüli, vagy a tehetségműhely kereteiben megvalósuló korai angol nyelv elsajátítást segítő foglalkozásokat megfelelő angol nyelvi végzettséggel rendelkező óvodapedagógusaink vezetik.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

A családokkal való együttműködésben fókuszálunk az erkölcsi értékrend, az egészséges életmód, az élethosszig tartó tanulás, az idegen angol nyelvtanulás megalapozására, a gyermeki képességek differenciált fejlesztésére.

Olyan óvodai életet biztosítunk, melyben a nyugodt, derűs, családias, élményszerzési lehetőségekben gazdag légkör, a tudatosan kialakított környezeti feltételrendszer önállóságra, örömteli játékokra, baráti kapcsolatokra, aktív részvételre, a szabályok tiszteletére, együttműködésre, kreativitásra, problémamegoldásra inspirálja a gyermekeket. Elsődlegesnek tekintjük a nevelőtestület elkötelezettségét, modell-szerepét, melyet a befogadó, segítő, támogató attitűd határoz meg.

„Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek,
Megtanulnak türelmesek lenni.
Ha a gyerekek bátorítva élnek,
Megtanulnak bizalommal lenni.
Ha a gyerekek megdicsérve élnek,
Megtanulják megbecsülve érezni magukat.
Ha a gyerekek méltóságban élnek,
Megtanulják az igazságot.”

Dorothy Law Holtz: Egy élet a kezében

1. ÓVODAI NEVELÉSÜNK HELYI PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás, különleges védelem illeti meg. Pedagógiai programunkat a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesülése szolgálatába állítjuk, az alapprogram irányelveit képviseljük.

A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítését, a gyermekek emberi méltóságának, jogainak biztosítását az óvodai nevelés teljes eszközrendszerével, az egyenlő

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

esélyeket szolgáló színvonalas, folyamatosan fejlesztett nevelőmunkával szolgáljuk.

Az óvodai nevelés családi nevelést kiegészítő szerepének optimális betöltése óvodánkban Montessori pedagógia, a kéttanáros módszer adaptációjára és az intenzív tehetségfejlesztésre épül.

1.1 Pedagógiai programunk egészét átható Montessori alapelvek, értékek

A Montessori pedagógia alapja a gyermekbe vetett bizalom. A gyermekek életét át kell hatnia a szépségnek és a szeretetnek. A szépség szeretete fejleszti a személyiséget, motiválja a cselekedeteket. A szeretet a kreativitás forrása, amely nemcsak valami újnak a létrehozását jelenti, hanem minden érdeklődéssel, odafigyeléssel, szorgalommal végzett tevékenységet. Montessori meggyőződése, hogy a gyermek saját tevékenysége, tapasztalatai által tanul – a tanulás tágabb értelmében, a szociális tanulás tekintetében is.

A holisztikus fejlődés alappillérei:

A **gyermek** (abszorbeáló lélek, érzékeny periódusok, figyelem polarizációja, szabadság), az **előkészített környezet** (szabadság, rend, természet és szépség, Montessori eszközök, három periódusú lecke) és a **Montessori pedagógus**.

Az **abszorbeáló lélek** alapelve:

Az abszorbeáló lélek nem akarati erőfeszítésekkel épít, hanem a belső szenzibilitások vezetésével, amelyek úgynevezett szenzitív periódusokban nyilvánulnak meg (pl. nyelvtanulás képessége). A gyermek ösztönösen szív magába mindent, s az ösztönöst fokozatosan tudatosra váltja egy olyan úton, amely tele van örömmel és szeretettel.

Az **érzékeny periódusok** alapelve:

A gyermek belső befogadóképessége határozza meg, mit kell felvennie a környezet sokrétűségéből, s hogy melyik szituáció a legelőnyösebb a pillanatnyi fejlődési stádium számára. Ez az, amelynek következtében a gyermek bizonyos dolgokra figyel, másokra nem. Befogadó periódusai során tanul meg például eligazodni a környezetében, illetve motorikus izomrendszerét a legkisebb egységig uralni.

A **figyelem polarizációja** alapelve:

Az óvodáskorú gyermek azokra a dolgokra koncentráltan tud figyelni, melyek felkeltik érdeklődését. Nyilvánvalóan ez a kulcsa a pedagógiának, a koncentráció ezen értékes pillanatait felismerni. Ha a gyerekek egy tevékenységet mély összeszedettséggel végeznek,

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

utána mindig nyugodtak, belsőleg megerősödtek, barátságosak, s minden vágyuk az, hogy jók legyenek.

*A **gyermek szabadságának** alapelve:*

A szabadság fejlődésének következménye egy rejtett vezetés kifejlődése, amelyet a nevelés támogat. A fejlődés aktív, a személyiség felépítését fáradtsággal és saját tapasztalatok segítségével éri el a gyermek. A szabadság jelensége Montessori számára először is a függetlenség és önállóság utáni heves igyekezetben nyilvánul meg. A gyermeknél az emberi méltóság tudata a függetlenség, önállóság tapasztalatából ered. Ha gátoljuk a gyermek tevékenységi vágyát, ez Montessori szerint pedagógiai bűn, megfojtja a gyermek kezdődő szabadságát. Az volt a fiatal Montessori kulcsélménye, hogy a gyermekek egy gyermekotthonban azért voltak rendetlenek és elhanyagoltak, mert nem bocsátottak rendelkezésükre játékokat és más elfoglaltságot lehetővé tevő eszközöket.

Aki ma az intézményes nevelés keretei közötti szabadságról beszél, annak egy a gyermeknek a szabadságot lehetővé tevő környezetet kell előkészítenie, és ezt felkínálnia.

Mivel az ember teljesen szociális lény, ezért a **szabadság is csak szociális keretek között létezhet**, hiszen csak az ember embertársá válásával valósítható meg.

Ezért a gyermeki szabadság a szervezett társadalom alapja.

A gyermek szabadon tevékenykedhet, felfedezhet, kísérletezhet, játszhat, tanulhat, kérdezhet, mozoghat, választhat. Ebben egyedüli korlátja a tisztelet és biztonság megtartása a társaival, illetve az eszközökkel kapcsolatosan.

*A **munka** alapelve:*

Montessori pedagógiájában a munka a gyermek minden tevékenységét magába foglalja. Jellemzői azonosak a szabad játék ismérveivel: önkéntesség, öröm, önállóság. A gyerek nem külső célért tevékenykedik, az ő célja maga a tevékenység. A gyermek nem a legcsekélyebb erőfelhasználás szabályát követi, egy céltalan tevékenységre is hatalmas energiamennyiséget használ el.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

„A felnőtt segítsen a gyermeknek, de csak abban, hogy saját munkáját elvégezhesse a világban.”¹

Jelmondata:

„Segíts nekem, hogy magam csinálhassam.”²

Az előkészített környezet alapelve:

A tevékenység aktivitás, és ez csak azoknál a gyermekeknél mutatkozik meg, akik a számukra megfelelő környezetben élnek. Montessori gyermekek méretéhez készített bútorai, a gyermekek számára elérhető módon elhelyezett fejlesztő eszközei az akkori kisgyermeknevelést forradalmasították, ma már természetessé váltak a bölcsődei, óvodai nevelésben, az iskolai életben.

A gyermekek környezetében nemcsak rendnek, hanem egy bizonyos mértéknek is lennie kell. Az érdeklődés és a koncentráció úgy nő, ahogyan a zavaró és fölösleges tényezők csökkennek. Fontos a csoportszoba esztétikus összehatása, a legyen a gyermekek környezete szép, mert a szépség derűt sugároz.

A Montessori eszközök magukban hordozzák a kontroll lehetőségét, ezzel teret engedve az esetleges hibák, tévedések önálló javításának. Segítik annak a felismerését is, hogy mindenki tévedhet, de a hibák javíthatóak. Ezzel párhuzamosan a társas kapcsolatokban is toleránsabbá, elfogadóbbá, megbocsátóbbá válnak a gyermekek.

Az előkészített környezet a tudatos, és spontán nevelői hatások rendszerét is magában foglalja. Ily módon a Montessori pedagógus től elvárt magatartás érvényesülésének alapelve:

- A Montessori pedagógusnak úgy kell türelmesen várnia, mint egy szolgának – aki mindig ott van, ha segítség kell, s ismeri a gyermeket, s pillantásokból, mozdulatokból érti, hogy mire van szüksége. Úgy kell megfigyelnie, mint egy tudósnak, aki tudja, hogy a kísérletek végén meg lesz az eredmény, csak ki kell azt várni. A szentek szeretetének és csodálatának segítségével kell megértenie a gyermeket, önmagát, s a világot. A szeretet szemével kell néznie, s a nem elfogadható viselkedés mögött is a jót kell keresnie. Ezzel fejleszti a teljes személyiséget, kibontakoztatva a gyermek adottságait.

¹ Montessori, M. (1995). *The Absorbent Mind* (C. Claremont, Trans.). New York: Henry Holt and Company. (Original work published 1949)

² Montessori, M. (2004). *A gyermek felfedezése*. (ford. Szőnyi Erzsébet). Budapest: Genius Kiadó. (Eredeti mű: *The Discovery of the Child*, 1948)

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- Indirekt módszerek alkalmazása, az aktivitás radikális eltolása a gyermek és az előkészített környezet aktivitásának növelése irányában.
- A pedagógus aktív szerepe egyre inkább passzívvá válik, ahogy a gyermekek beilleszkedtek a közösségbe.
- Megváltozott pedagógus szerep: hosszú magyarázat és szigorúság helyett bölcsesség, mely körültekintő a megfigyelésben, alkalmazkodva az egyes esetekhez és az igényekhez, szolgálat, odasietés, beszéd, vagy éppen visszavonulás és hallgatás. Nyugodtság, türelem, irgalmasság, alázat erényei, és nem szavai jelentik felkészültségét.
- Elsősorban közvetítőként szolgál az eszközrendszer és a gyermekek között, fontos, hogy megfelelő tárgyakat válasszon ki és azokat úgy tudja felajánlani, hogy a gyermekekben mély érdeklődést ébresszen.
- A pedagógusnak saját magát kell nevelnie, hogy a hagyományos irányító szerepet levetkőzze.
- Minden egyes gyermeknek éreznie kell, hogy a pedagógus ott van a háttérben, bármikor hozzá fordulhat segítségért, felvilágosításért.
- A pedagógus minden egyes gyermek teljesítményét saját előző teljesítményéhez méri és értékeli. Nem az eredmény a fontos, hanem az igyekezet, az elmélyült tevékenység.
- Az alapelvekkel való azonosulás és az alkalmazásukban szerzett tapasztalatok vezetnek azokhoz a finom módszerekhez, melyek az egyéni bánásmód és a differenciálás magas szintű megvalósítását eredményezik.

2. GYERMEKKÉPÜNK, ÓVODAKÉPÜNK – NEVELÉSI CÉLJAINK

2.1 GYERMEKKÉPÜNK

Nevelési hatásrendszerünk kialakítása során meghatározó számunkra, hogy az ember mással nem helyettesíthető egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások- beleértve a spontán és tudatos *nevelői* hatásokat is- különösen nagy jelentőségűek a fejlődő gyermeki személyiség szabad kibontakozásában, a genetikai

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

adottságok és az érés sajátos törvényszerűségei mellett. Az életkori szakaszonként és egyénenként változó testi - lelki – szociális szükségletek figyelembevételével nevelőmunkánk arra irányul, hogy a hozzánk járó gyermek önmagához képest fejlődjön, ezzel egyidejűleg:

- ismerje önmaga értékeit, legyen pozitív énképe, egészséges önbizalma – boldogan élje meg gyermekkorát,
- igényelje a közös játékot, baráti kapcsolatokat, a közösségi életformát, legyen empátikus, kapcsolatteremtésre, együttműködésre, összetartozásra képes,
- váljék korának megfelelően önállóvá, céltudatosná, aktívvá, tevékenyvé,
- legyen érdeklődő, nyitott, fogékony, örömmel fedezze fel a világot, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd jellemezze az óvodáskor végén,
- az önálló gondolkodásra, döntésre, választásra, önellenőrzésre, összefüggések felfedezésére nevelő Montessori játékeszközök hatására fejlődjön problémamegoldó gondolkodása, kreativitása,
- szükségleteit tudja késleltetni, fejlődjön önfegyelme, gazdagodó érzelmeit korának megfelelően ismerje fel, és kezelje,
- ismerje, szeresse és védje a természetet,
- vegye észre mindenütt a szépet, tudjon gyönyörködni a művészeti alkotásokban,
- korának megfelelően fejlett beszédképességgel, kommunikációs érzékkel rendelkezzen,
- váljék nyitottá az idegen nyelvtanulásra, más népek kultúrájának megismerésére.

2.2 ÓVODAKÉPÜNK

A gyermekek nevelése elsősorban a családok joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik, mely a kölcsönös tisztelet és megbecsülés elvén alapszik.

A gyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez többletet biztosítunk a Montessori pedagógia és a kéttanáros módszer, az intenzív tehetséggondozás személyi, tárgyi, és pedagógiai feltételrendszerének biztosításával. Óvodánkban minden pedagógus elvégezte a Montessori alapképzést és rendelkezünk a teljes Montessori eszköztárral. A tehetségfejlesztés, képességfejlesztés területén folyamatosan képezzük magunkat. Óvodai életünket áthatja a szeretet, mely Montessori megfogalmazásában a kreativitás, az elmélyült tevékenység forrása, valamint a szépség, amely fejleszti a személyiséget és motiválja a cselekedeteket.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Óvodánk a boldog gyermekkor kiteljesítéséhez kíván hozzájárulni:

- a gyermeki személyiséget övező befogadó, szeretetteljes, érzelmi biztonságot, bizalmat és megbecsülést nyújtó légkör megteremtésével,
- alapvető emberi értékek közvetítésével - melyeket modellhatásokkal, szokás, szabály és tevékenységi rendszerünkkel, példakép állítással, meggyőzéssel, magyarázattal és értékelési módszereinkkel interiorizálunk,
- az optimális személyiségfejlődéshez, a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakozásához előkészített környezettel,
- a sokszínű, gazdag, életkor és egyéni szükséglet specifikus tevékenységkínálat, élményszerzési lehetőség biztosításával, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játéokra.

A testi, szociális, értelmi, kommunikációs képességek fejlesztése, a műveltségterületek közvetítése helyi céljainknak (Montessori pedagógia, kéttanáros módszer, tehetséggondozás) megfelelő módszerekkel valósul meg. Vegyes életkorú csoportjainkban az eltérő fejlettségű gyermekek szocializáló hatása, minta szerepe nagy erővel bír. A másság sokféleségével való találkozás, a kapcsolatok differenciáltsága, a nagyobbak húzóereje, a szociális érzékenység hamarabb kialakul, gyorsabban fejlődik.

Programunk speciális vonása leginkább tanulásértelmezésünkben és a gyerekekhez való újfajta viszonyulásunkban mutatkozik meg. Olyan óvodai életet biztosítunk, melyben a minden gyermekben fellelhető spontán tanulás belső hajtóerői: érdeklődés, kíváncsiság, tevékenységvágy, kompetencia-szükséglet kiteljesedhetnek. A spontán helyzetekben az erős motiváltság miatt a tanulás független a külső megerősítésektől. A siker élményét az eredményes tevékenység önmagában hordozza. A belső indítékok csak az ingergazdag környezetben tudnak optimálisan megnyílni. Ehhez szükség van az értő felnőtt feltételteremtő, kíváncsiságot, figyelmet fenntartó hatásaira. A játékos, önként vállalt tanulási helyzetekben a pedagógus minta hatására, a gyermekek cselekedve fedezik fel a világot. Mindezt együttesen biztosítják a szabad játék, a Montessori eszközökkel való önkéntes tevékenységek és az óvodapedagógusok által tervezett, szervezett Montessori kör foglalkozások, az alapprogram tevékenységi területeivel összhangban.

Az óvodapedagógus szerepének újraértelmezése:

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- mely egyrészt az irányító helyett az indirekt módszereket előtérbe helyező, együttműködő, befogadó, segítő, támogató, a gyermekek, családok valódi szükségleteire figyelő, érzelmi biztonságot teremtő pedagógia erősítését jelenti,
- másrészt a képességfejlesztés, tehetséggondozás professzionalizálását,
- valamint a két szakember párhuzamos munkájának összhangjára épülő „kéttanáros” módszer alkalmazását, mely az egyéni bánásmód, differenciált személyiségfejlesztés hatékonyságát, a Montessori módszerek eredményességét növeli.

2.3 NEVELÉSI CÉLJAINK

Óvodai nevelésünk általános célja az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szükségleteinek figyelembevételével. A nevelési funkciók optimális teljesítésével a kisiskoláskor belső pszichikus feltételeinek megteremtése a családokkal együttműködésben.

Speciális, helyi céljaink:

- A Montessori pedagógia célja: Tevékeny, segítőkész, egymásra figyelő, szépre, jóra fogékony, boldog gyermekek nevelése. A gyermeki önállóság, önfegyelem, felelősségtudat, az összetartozás érzésének kiteljesítése, a differenciált képességfejlesztés optimális megvalósítása a tudatosan felépített eszközrendszer tervszerű alkalmazásával.
- A kéttanáros módszer alkalmazásának célja: Az egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés, adaptív nevelőmunka optimális megvalósítása, kiemelt figyelem biztosítása a gyermeki fejlődés nyomon követésére, gyermekekkel való kommunikációra, érdeklődésük, erősségeik támogatására. Pedagógusok egymástól tanulási, együttműködési lehetőségeinek lehetőségeinek professzionalizálása.
- Akkreditált Tehetségpontként működő óvodánk célja: Minden gyermek önmagához mért erősségeinek felfedezésére, kompetenciáinak megerősítésére, gyengeségeinek kompenzálására épülő differenciált nevelőmunka, melyben a tehetségígéretet a családdal együttműködésben kellő támogatást kapnak kiteljesedésükhöz, mind a csoporton belül, mind a tehetségműhely foglalkozásokon. Tehetségpontunk vállalja a korai idegennyelv-elsajátítás tehetségműhely programba építését, szülői igény esetén.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

3.1 ÁLTALÁNOS FELADATOK

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki és **értelmi fejlesztése**. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

3.2 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA, FELKÉSZÍTÉS A MINDENNAPI ÉLETHEZ SZÜKSÉGES FELADATOKRA

Célunk: Az élet tiszteletét, védelmét, a testi-lelki-szociális egészségfejlesztését, környezettudatos magatartást alapvető értékként kezelő életvitel, attitűd, szokásrend megalapozása, együttműködésben a családdal. A Montessori pedagógia alapján kiemelt figyelmet biztosítunk a gyermeki önállóság és felelősségtudat formálására, a mindennapi élethez szükséges kompetenciák fejlesztésére.

Feladataink: Az egészséges környezet biztosítása:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
 - Öltözőnkben minden gyermeknek saját szekrényrésze van, elegendő helyet biztosítunk a ruhanemű, cipő rendezett tárolásához, a nyugodt öltözködéshez. Itt helyezzük el a szülők hirdetőtábláját, ahol tájékoztatást kapnak a csoport nevelési-fejlesztési elképzeléseiről, eredményeiről.
 - Mosdónkban megfelelő méretű és számú eszközök segítik a szükségletek kielégítését. A vécék előtt függöny biztosítja az intimitást. Minden gyermek fogmosó felszerelésének, törölközőjének, fésűjének higiénéjét folyamatosan biztosítjuk.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- A gyermekek testi épségének védelme, a balesetek megelőzése érdekében a tárgyi környezet hibaforrásainak gyors megszüntetését, az állandó felnőtt kontrollt, a gyermekbalesetek megelőzését segítő szokás-szabályrendszert biztosítunk.
- Udvarunk jó lehetőségeket kínál a gyermekek napi udvari játékához, edzéséhez, mozgásfejlesztéséhez, levegőzéséhez.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
 - Jól felszerelt tornaszobánkat maximálisan kihasználjuk.
 - Tervezett formában a szabadban, illetve az erre alkalmas belső terekben is tartunk mindennapos mozgást az időjárás függvényében.
 - A gyermekek mozgásigényének kielégítése, a testi képességek fejlesztése az egészséges életvitel megalapozásának egyik fő pillére. Tudatában vagyunk, hogy a gyermekek mozgása és játéka a fejlődés megismerésére legalkalmasabb jelzőrendszer. Programunk megvalósításakor figyelembe vesszük, hogy az óvodáskorú gyermekek mozgásaktivitása, mozgásvágya a legerősebb, ezért a mozgásfejlesztés intenzív szakasza az óvodáskor.
 - Változatos mozgásingerekkel motiváljuk, hogy gyermekeink nap, mint nap átélhessék a mozgás örömét, jussanak kellő mozgástapasztalathoz mind a nagy, mind a finommozgás területén. Fejlődjön ki életkori és egyéni sajátosságaiknak optimálisan megfelelő helyes testtartásuk, állóképességük, testsémájuk, téri tájékozódásuk, ügyességük a mozgás kivitelezésben.
 - Felfogásunk szerint a mozgásnevelés teljessége csak a nevelési területek, tevékenységek integrációjában valósítható meg.
 - Az egész nap folyamán szabad és szervezett formában is teremtünk mozgásos alkalmakat mind az épületen belül (csoportszobák, tornaszoba) mind a szabad levegőn, udvarunkon.
 - A mozgásfejlesztés szervezése:
 - mindennapos mozgás naponta 1x30 perc
 - mozgás foglalkozás hetente 1 kötelező (30-40 perc)
 - a szabad mozgás lehetőségének biztosítása és inspirálása, kezdeményezése.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- A szülők figyelmét is felhívjuk a mozgás kiemelkedő fontosságára az egészség fejlesztésében, az egészséges életvitelben.
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
 - Tapintattal kezeljük a nem szobatiszta gyermekek fejlesztését. A családdal szoros együttműködésben törekszünk a háttérben rejlő okok felderítésére, a szobatisztaság kialakulásának támogatását segítő módszerek megismerésében, elsajátításában
 - Nagy hangsúlyt helyezünk minden egyes gyermek testi-lelki- szociális szükségleteinek megismerésére, az egyéni sajátosságok feltárására, az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés alkalmazására.
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
 - Érzékeltetjük a testi- lelki - szociális jóllét alapvető összefüggéseit. (Ha társunkkal úgy bánunk, ahogy szeretnénk, ha velünk bánnának, mindenkinek jobb kedve lesz, és mindent könnyebben meg tudunk tenni. Amikor lázas betegek vagyunk, semmihez sincs kedvünk.)
 - A fertőzések terjedését a minden óvodára vonatkozó higiénés szabály megtartásával gátoljuk (az óvoda rendszeres tisztántartása a HACCP előírásai szerint, szükség szerinti fertőtlenítés, saját egészségügyi használati eszközök rendszeres ellenőrzése, cseréje, szellőztetés, megfelelő páratartalom, öltözködés, edzés).
 - Megbetegedések gyanúja esetén lázat mérünk, csillapítunk és értesítjük a szülőket. A szülők megérkezéséig gondoskodunk a gyermek ellátásáról.
 - A gyermekek gondozását nevelőmunkánk alapjának tekintjük, mely nevelőtestület, a dajkák és a család őszinte kapcsolatára, a felnőttek és a gyermekek meghitt, megértő viszonyára, természetes testközelségére, a nevelők hiteles viselkedésére épül.
 - A testápolás feltételeinek megteremtésével, szokásainak gyakorlásával a gyermekek tisztaságigényét fejlesztjük, egyben egészségvédelmüket biztosítjuk. A testápolási teendők során tanítjuk, gyakoroltatjuk a higiénés WC használatot, az étkezés előtti és szükség szerinti kéz- arcmosást, ebéd utáni fogápolást, fésülködést.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- A testápolás, a tisztálkodási szokások egészségre, esztétikus megjelenésre gyakorolt hatását tudatosítjuk.
 - A gyermekeket szükségleteik jelzésére és azok bármikor történő kielégítésére szoktatjuk. Fokozatosan fejlesztjük az önálló kivitelezést az egyéni különbségek ismeretében.
 - Az óvodai és családi személyi higiénés szokások összehangolására törekszünk.
 - Fontosnak tartjuk, hogy a testápolási folyamatok közben a gyermekek ismerkedjenek testrészeikkel, formáljuk testsémájukat.
 - Elmagyarázzuk, indokoljuk, gyakoroltatjuk a vízzel, szappannal, papírral, villannyal való takarékoskosságot – környezettudatosságra nevelünk.
 - A pihenés, alvás feltételeinek körütekintő megteremtésével szolgáljuk a gyermekeknek legmegfelelőbb életrend, napirend kialakulását. A kényelmes fekhely, a pizsamába öltözködés, a pihenéshez válogatott nyugtató hangulatú mesék, altatók, relaxációs zene napi rituáléjával igyekszünk a pihenőidőt kellemessé, otthonossá tenni a gyermekek számára.
 - Figyelembe vesszük az egyéni alvási igényt, kb. 1 óra pihenés után a csendesebb gyermeki tevékenységek személyi, tárgyi feltételeit biztosítjuk a kevesebb alvási igénytel rendelkező gyermekeknek. A nyári időszakban az iskolába készülő gyermekek választhatnak a pihenés, alvás vagy más tevékenységek között. Ezzel is előkészítjük őket az új napirendre.
 - A szülők figyelmét ráirányítjuk az éjszakai alvási igény kielégítésének fontosságára, a felnőtt tv műsorok, a túlzott számítógép használat káros hatásaira.
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
 - Gyermekekhez, felnőtthöz méltó, a gyermek életkori sajátosságaival, természetes életrendjével, szokásaival harmonizáló egészséges, biztonságos és esztétikus környezetet biztosítunk.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- Tudatosítjuk az egészséges életmód alapvető értékeit, az egészséges táplálkozás, a mozgás, a kellő pihenés, a tisztaság, a rendszeresség, a levegőzés fontosságát.
- Alakítjuk a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlen zsír - tartalmú ételek fogyasztásának csökkentését segítő szokásokat.
- Ösztönözzük a zöldségek és gyümölcsök, tejtermékek fogyasztását.
- Az egészséges táplálkozásra való igény megalapozását az egészségnevelés kulcskérdésének tekintjük. Ezért a családokban kialakult helyes táplálkozási szokásokat megerősítjük, és fokozatosan újabbakkal egészítjük ki.
- Célunk, hogy az évszakok ritmusához alkalmazkodva gyermekeink kapjanak megfelelő mennyiségben és minőségben: zöldségeket, gyümölcsöket, gabonaféléket, magvakat, hüvelyeseket, könnyen emészthető nem túl zsíros fehérjéket, változatos folyadékféléket.
- Az egészséges táplálkozási szokások kialakításában a leghangsúlyosabb, szemléletünket meghatározó szempontok:
 - feltárjuk a gyermekek egyéni szükségleteit,
 - napirendünk biztosítja a táplálkozások helyes időritmusát, két étkezés között 3 óra különbséget biztosítunk, közben csak folyadékot és gyümölcsöt, zöldséget kínálunk a gyermekeknek,
 - a kellő mennyiségű folyadékbevitelt ösztönözzük,
 - megszervezzük, hogy ne múljon el nap nyers gyümölcs vagy zöldség fogyasztás nélkül,
 - az egyéni tempót, étvágyat figyelembe vesszük, folyamatosságot biztosítunk,
 - a különféle – főleg ismeretlen – ételek fogyasztását tapintatosan ösztönözzük.
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

○ **A mindennapi élet gyakorlatai Montessori pedagógiai rendszerében**

Amikor a gyermek minden dolgot helyére tud tenni környezetében, akkor rendeződnek tudatában a képek. Ez a kialakuló értelem első rendező tevékenysége, az értelem továbbfejlődésének kiindulópontja. Ezután már könnyebbé és rendezettebbé válik a külvilág meghódítása. A kialakuló rendezettség teszi lehetővé a fogalmak kialakulását. Amikor a gyermek dolgozik a választott eszközzel, a tárgyakat, tulajdonságokat névvel látjuk el. A mindennapi élet gyakorlatai is a gyermekek természetes fejlődését segítik elő. A gondosan előkészített környezetben olyan ösztönzéseket kap a gyermek, amelyek a mostani szenzitív időszakára adnak választ.

A környezet és a saját maga ápolásával kapcsolatos gyakorlatok a többszöri ismétlés hatására szokássá válnak. Általuk válik az öltözködés, fogmosás, kézmosás, cipőtisztítás stb. természetes tevékenységgé, önálló munkává, a felnőttektől független cselekedetté. Minden célirányzott mozdulatban részcselekedetek sora egyesül, amelyek mindegyikének megvan a külön célja. Az egész cselekvés helyes lefolyásához a részcselekedeteket értelmesen, egymás után és egymással összekötve kell elvégezni. A mindennapi élet gyakorlatainak végzése során szintén névvel látjuk el a tárgyakat, a tulajdonságokat is megnevezzük, s ez által segítünk a gyerekeknek a fogalomalkotásban.

○ **A mindennapi élet eszköztárának optimális alkalmazása:**

során történik az életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód megalapozásához;

A gyermekek az önállósodás, az életvezetési készségek fejlesztése érdekében a nap folyamán bármikor, nemcsak a napirend szerinti gyakorolhatják azokat az önkiszolgálásban fontos készségeket, amelyek éppen kiváltották érdeklődésüket, amelyek megoldandó feladatot jelentenek számukra.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

A Montessori eszközök használatakor a pedagógus szerepe a Montessori alapelveknek megfelelően a gyermeki önállóság és önfegyelem kibontakoztatására, a belső motiváció megerősítésére irányul.

- Csoportjainkban a Montessori eszközökkel bármikor gyakorolhatják:
 - az öltözködés során fontos gombolás, cipőkötés, ruhahajtogatás készségét,
 - az étkezés során fontos kanalazás, merés, öntés készségét,
 - a növények gondozását, az eszközök pontos elrakását stb.
- A családok bevonásával törekszünk arra, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket. Az önállóságot segítjük a sürgetésmentes légkörrel, a technikák következetes gyakoroltatásával, a helyes szokások értelmének magyarázatával. A különböző fejlettségi fokon álló gyermekeket támogatjuk, bátorítjuk, egyéni teljesítményüket, önmagukhoz mért fejlődésüket elismerjük.
- Az önkiszolgáló tevékenységek végzése során is megerősítjük a gyermekek pozitív énképét.
- A gondozás alatt is keressük azokat a helyzeteket, amelyek intim beszélgetésekre, a személyes kapcsolatok erősítésére alkalmasak.
- A napi életritmus, a rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra, így az egészséges testi és szellemi fejlődésnek is feltételei. A rendszeresség és az ismétlődések fokozzák a gyermekek biztonságérzetét. Ezért a napirendnek nagy szerepe van nevelési gyakorlatunkban. Megvalósításában folyamatosságra és rugalmasságra törekszünk.
- A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása során megőrizzük a szabad játék kitüntetett szerepét, és biztosítjuk a mindennapos szervezett és szabad mozgás lehetőségét.
- A dajkákat is bevonjuk a gondozás megtervezésébe, a szokásalakítás folyamatába, az azonos gyakoroltatás és bánásmód, ellenőrzés és értékelés érdekében.
- A megfelelő életrend, napirend kialakításában, fejlesztésében partnernek tekintjük a családot.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- A szülőket az időjárásnak, a külső-belső hőmérsékletnek és gyermekük egyéni szükségleteinek, önállóságának megfelelő, célszerű, kényelmes, gyermekük egészségvédelmét szolgáló ruha- és cipőviselet biztosítására kérjük.
 - Az öltözködés önállóságának, tempójának fejlesztését segítjük a szükséges technikák, a logikus sorrend gyakorlásával.
 - Egyéni bánásmódot, differenciált módszereket alkalmazunk.
 - Önmaguk és környezetük rendjének, esztétikájának kialakítására, megtartására ösztönzünk, szoktatunk.
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos személyi és tárgyi környezet megteremtése;
 - Környezetépítésünk a másokkal való kommunikáció fontos elemeként közvetíti nevelésünk üzenetét. Az óvodai környezet minőségének megteremtésében, fenntartásában felelősséget vállalunk és érvényesítünk, annak tudatában, hogy a gyermek közvetlen környezetének hatásmechanizmusai befolyásolják az egészséges életmódra való igényt, az életminőséget, a teljes személyiségfejlődést. Montessori volt az első a neveléstörténetben, aki fontosnak tartotta a gyermek méretű eszközöket, bútorokat, a gyermekek által használt eszközök számukra elérhető elhelyezését – az előkészített környezet megteremtését.
 - Megteremtjük és folyamatosan fejlesztjük a megfelelően előkészített óvodai környezetet és a gyermekek önállóságának feltételeit (csoportszoba, öltöző, mosdó önállóságközpontú, esztétikus felszerelése, berendezése, mindennapi élet gyakorlatainak eszközei).
 - Az egészséges környezet legfőbb meghatározójának tekintjük a modell értékű felnőttet, aki a nevelési folyamatban természetesen közvetíti az életszeretetet, az egészségvédő szokásokat, kultúrát, aki érvényesíti az egyéni bánásmód elvét, lehetőséget biztosít a mintakövetéses tanulásra.
 - Nevelési, fejlesztési, higiénés és esztétikai szempontok, valamint építészeti feltételek figyelembevételével formáljuk a gyermeket körülvevő tárgyi

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

környezetet, biztosítjuk jó közérzetüket, fejlődésük inspirálásának és az ízléskövetésnek alapvető feltételeit.

- Az egészséges, kellemes közérzetet kiváltó környezet fontos elemeiként biztosítjuk az állandó tisztaságot, rendet, folyamatos levegőcserét, a megfelelő világítást, a harmonizáló színhatást, a zsúfoltságmentes tereprendezést.
- A bútorok, tárgyak, eszközök beszerzése során arra törekszünk, hogy változatos formában és gyakran találkozhasson a gyermek természetes, nemes anyagokkal.
- Törekszünk egy optimális hangerő szint kialakítására – a nyugodt légkör, a halláskárosodás megelőzése érdekében.
- Gondos figyelemmel kísérjük környezetünk állapotát, azonnal kiiktatjuk a balesetveszélyes eszközöket a használatból. A gyermekeket önmaguk és társaik testi épségének megóvására, toleranciára neveljük és képessé tesszük őket a kulturált konfliktuskezelésre.
- Ismertetjük a tárgyakban, eszközökben, helyzetekben rejlő baleset és életveszély lehetőségét, s ezzel felébresztjük a veszélyhelyzetek felismerésére való odafigyelés fontosságát, fejlesztjük önmaguk és társaik iránti felelősségérzetüket.
- Baleset esetén döntünk, hogy szükséges-e az orvosi diagnosztizálás és a sérülés súlyosságától függően azonnal, vagy a gyermek elvitelekor értesítjük a szülőket. A gyermek állapotától függően lehetővé tesszük, hogy ők maguk vigyék orvoshoz a gyermeket oda, ahol számukra megnyugtató ellátásra számítanak.
- Korrekt tájékoztatást biztosítunk a szülők számára minden lényeges eseményről, ami gyermekükkel történt.
- A családi légkörrel, az alapvető szükségletek kielégítésével megteremtjük a gyermekek biztonságérzetét, jó közérzetét, melyek feltételei a kedvező nevelő hatások érvényesülésének.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
 - Alakítjuk a környezet védelméhez és megóvásához, a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó szokásokat, szoros összefüggésben az egészséges életmóddal és az egészség megőrzésével.
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki és **értelmi** nevelési feladatok ellátása.
 - A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása szakszerű, megfelelő óraszámban alkalmazunk logopédust és óvodapszichológust. (a köznevelési törvény előírásainak megfelelően) Tehetséggondozó műhelyfoglalkozást biztosítunk minden nagycsoportos korú gyermek számára.
 - A rendellenességek megelőzése és korrekciója érdekében a védőnői, orvosi szűréseket biztosítjuk (látás, hallás, testtartás, fogászati szűrés).

3.3 AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI, AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Célunk: A másodlagos szocializáció tervszerű alakítása, közösség szempontjából értékes, egyénileg eredményes, konstruktív életvezetés megalapozása, a Montessori pedagógia és a kéttanáros módszer adaptációjával.

Feladatai:

- modellértékű bánásmód, viselkedés, kommunikáció
- az erkölcsi szokás, és normarendszer megalapozása
- az érzelmi intelligencia fejlesztése
- egyéni bánásmód, differenciált nevelőmunka

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Modellértékű bánásmód, viselkedés, kommunikáció

Programunk megvalósítását indirekt nevelő hatásokra alapozó, érzelmileg azonosulni tudó, elfogadó, segítő, támogató, ugyanakkor kellően határozott, tudatos nevelőtestület végzi, jól felkészült dajkák segítségével. Nevelőtestületünk elkötelezett az Óvodai nevelés országos alapprogramjának irányelvei, a Montessori pedagógia és a kéttanáros módszer iránt. Folyamatos ön- és továbbképzéssel, tréningekkel, a szervezeti kultúra építésével tartjuk karban személyiségünket, hogy önismeretünkre, önbizalmunkra, együttműködésünkre építve fejlődhessünk. Barátságos, **családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes**, derűt árasztó **léggör**t alakítunk ki, amely a gyermekeket kapcsolatteremtésre, játékra, cselekvésre ösztönzi. Biztosítjuk az óvodával való ismerkedés, az anyás beilleszkedés lehetőségét már a nyári időszakban. A csoportot felkészítjük az új gyermekek fogadására. Nevelési stílusunkat a gyermekek temperamentumának, egyéni sajátosságainak megfelelően differenciáljuk: a meleg-engedékeny (erős), meleg-korlátozó (erős) demokratikus stílus fogadható el számunkra.

Alapvető erkölcsi értékeket közvetítünk: együttműködésre, segítőkészségre, tisztességes versenyre, az alá – fölé rendelőds, a vezetés és a vezetettség elfogadására, szociális érzékenységre, a szép, a jó felismerésére, megkülönböztetésére nevelünk. Tudatosítjuk különbözőségeinket, egymás elfogadására, megértésére nevelünk, arra hogy az emberek különböznek egymástól. Alakítjuk a gyermek természeti és társadalmi környezetével való kapcsolatát, ösztönözzük a természet és az ember által létrehozott környezet megismerésére, az emberi munka, alkotások megbecsülésére, hagyományok ápolására.

Saját mintáinkkal és visszajelzéseinkkel segítjük az érzelmi átélés, az érzelmek felismerésének, saját érzelmeik pontos kifejezésének, az érzelmek feletti (egyéni és életkori sajátosságoknak megfelelő) kontroll alakulását.

Kulcsszerepet tulajdonítunk az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát közvetlenül segítő szakemberek, a segítő szakemberek és az óvoda összes dolgozója modell szerepének:

- a tevékenységekben, elsősorban a játékban, társas kapcsolatokban örömet találó, érzelmi biztonságot nyújtó, alkotó léggör kialakulásában,
- a kapcsolatalakulási, megtartási készségek fejlődésében,
- az egészséges társas pozíciók, baráti kapcsolatok kialakulásában,
- a kortárs interakciók fejlődésében,
- a konfliktus és stresszhelyzetek kulturált megoldásában,

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- a harag agresszivitástól mentes kifejezésében,
- az önállóság és a belső kontroll megalapozásában,
- mások véleményére való odafigyelésben,
- a különbözőség elfogadásában,
- a kreativitás kibontakozásában,
- a pozitív érzelmek gazdag kifejezésében, a szépre és a jóra való rácsodálkozásban,
- a kommunikációs készségek, a figyelmesség, segítőkészség megalapozásában,
- a szülőkkal való nevelőtársi kapcsolat alakulásában.

Az erkölcsi szokás és normarendszer megalapozása

A gyermekek ismeretében biztonságos eligazodást nyújtó szokás-szabályrendszert alakítunk ki, és azt a felesleges korlátozásokat kerülve, következetesen betartjuk, illetve a gyermekekkel együtt fejlesztjük tovább.

Pozitív érzelmi kapcsolatot teremtünk a gyermekekkel, elsődlegesnek tekintjük az érzelmi biztonság kialakulását, mely az óvodai nevelő hatások befogadásának feltétele. Nyomon követjük a gyermekek beilleszkedését, szokás-szabály rendszerhez való viszonyulását, társas kapcsolatainak alakulását.

Világosan érzékeltetjük a gyermekekkel, milyen magatartást, cselekedetet tartunk helyesnek, és mit utasítunk el.

Személyes jelenlétünkkel képviseljük a csoportos együttlétet követező, elemi szabályait.

Arra törekszünk, hogy minél több tapasztalatot szerezhessenek a csoportnormáknak megfelelő társas együttéléstől és saját vágyaik, akaratuk megvalósításáról a csoport összetételéhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez is igazodó tevékenységi és értékelési rendszerben.

A gyermekek tevékenységéhez fejlettségi szintjüknek megfelelő szabadságot adunk, a határok megjelölésével. A közösségi élet szabályait a gyermekekkel együtt alakítjuk, fejlődési ütemüknek megfelelően. A közösség formálása és megerősítése céljából kialakítjuk a Montessori csendgyakorlat feltételeit és szokását. A csendgyakorlatot a Montessori kör nyitáskor vagy záráskor alkalmazzuk napi rendszerességgel a Montessori alapelvek és szemlélet című könyv alapján. Választási lehetőségek teremtésével segítjük az önálló döntés képességének fejlődését. A születésnapok hangulatának, rituáléjának megteremtését fontosnak tartjuk mind az individualizáció, mind a közösségi érzés alakításának szempontjából.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Támogatjuk az önkifejező, a szociálisan elfogadható önértékesítő törekvéseket, az önálló véleményalkotást, a döntési képességek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. Szituációs játékokat szervezünk, amelyekben a gyermekek gyakorolhatják a viselkedési, udvariassági formulákat, melyek elősegítik a társas kapcsolatok kialakulását. Közösségerősítő hagyományokat alakítunk ki a csoport életében. (születésnapok, alvás előtti mese, a másik csoport meghívása stb.)

Differenciáltan értékelünk, előtérbe helyezzük a gyermekek önmagához mért fejlődését, Nevelőmunkánkban alapnak tekintjük a gyermekek pozitív tulajdonságait, erősségeit, ugyanakkor a fejlődést akadályozó gyengeségek csökkentését. Értékelési rendszerünk alapja a pozitívumokra való odafigyelés, a megerősítés, a metakommunikációs eszközökkel, szóbeli megerősítéssel, dicsérettel való szociális jutalmazás és az önmegerősítő tevékenységek, a belső motiváció fejlődésének támogatása. Értékelési rendszerünk a pozitívumok kiemelésére, a felnőttek bizalmára épül, az egyéni teljesítőképesség figyelembevételével. A jutalmazás - büntetés jó arányának az 4:1 arányt tekintjük, az eltérően fejlődő, hátrányokkal, tanulási zavarokkal küzdő gyermekeknél különösen. Probléma esetén éreztetjük gyermekekkel, hogy csak a nem kívánt viselkedést utasítjuk el, és lehetőséget teremtünk a minél előbbi javításhoz, ha lehetséges, a jóvá tételhez. A büntetés mindig a nemkívánatos viselkedés csökkentésére irányul, csak a viselkedést minősítjük, a gyermeket nem. Enyhe büntetőket alkalmazunk: figyelmeztetés, tevékenységből való időleges kivonás a gyermek életkorához mért időtartamban. A büntetés alkalmazásakor is kimutatjuk, hogy bízunk a gyermekben, segítjük a problémás viselkedésről való leszokásban.

Szemléletünk, attitűdünk segít a pozitívumokat felismerni, a sikertelenséget elviselni, a változásra képessé válni.

Komplex tevékenységi rendszerrel, egyénre szabott motivációs ráhatásokkal erősítjük a környezettudatos magatartást, az értékek belsővé válását, a szűkebb és tágabb környezet megismerését, melyben fókuszálunk, lehetőséget biztosítunk a rácsodálkozásra, közvetítjük a nemzeti identitástudatot, a kulturális értékeket, a hazaszeretetet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés értékét. A családhoz, a szülőföldhöz való kötődést, a nemzeti identitástudatot, a kulturális értékeket a szűkebb és tágabb környezet bemutatásával, nemzeti ünnepeink életkornak megfelelő szervezésével, a művészeti nevelés gazdag eszköztárának felhasználásával alapozzuk meg.

A csoportok hagyományai, ünnepei a gyermekek összetartozását mélyítik, elősegítik a

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

másodlagos szocializáció élményeinek rögzülését (nemzeti ünnepeink: október 23, március 15, június 4, augusztus 20.)

Érzelmi intelligencia fejlesztése

Az érzelmi intelligencia fejlesztése érdekében: gyakoroljuk a saját érzelmek felismerését, elfogadását, megélését, a negatív érzelmek kulturált kifejezését, megszelídítését, kezelését, mások érzelmeinek felismerését, az önmotiválás képességének megerősítését, a szociális hatékonyság, a kapcsolatkezelés fejlesztését, a konfliktus megoldási lehetőségek bővítését.

Egymás kivárására, a másik foglalatosságának tiszteltére nevelünk azzal is, hogy minden Montessori eszközből csak egy van a csoportokban.

A konfliktusokat abban a tudatban kezeljük, hogy érzelmi telítettségük miatt nagy hatással vannak a gyermeki viselkedés további alakulására. A megbeszélés a csoport szokásainak, szabályainak felidézésére irányul - jóvátétel lehetősége, felnőtt segítségül hívása, kilépés a konfliktushelyzetből, mély levegővétel stresszhelyzetben stb. Az érzelmi élet és szocializáció fejlődését, a társas pozíciók alakulását a tehetséggondozásban is alapvető területnek tekintjük.

A nevelési folyamatban elősegítjük:

- az érzelmi és szociális kompetenciák, szociális érzelmek (segítőkészség, együttérzés, különbözőségek elfogadása, bizalom, részvétel, szociális érzékenység),
- az erkölcsi érzelmek, az akarat (önfegyelem, önállóság, kitartás, feladat- és szabálytudat, kudarcátűrés, és sikeröröm, őszinteség, igazmondás, lelkiismeret),
- az esztétikai érzelmek (a szép, az érték, az értékes felismerése és igénylése a viselkedésben, kommunikációban, környezetünkben, a művészi élmény befogadására való igény),
- az intellektuális érzelmek (kíváncsiság, meglepetés, csodálkozás, elmélyülés) - megélését, gyakorlását, fejlődését.

A művészeti nevelés eszköztárát tudatosan alkalmazzuk az érzelmi élet és az egészséges szocializáció támogatására (befogadás - alkotás, részvétel örömeinek átélése)

Segítjük a gyermekbarátságok kialakulását, s úgy formáljuk azokat, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak a baráti csoportok.

Hangsúlyt helyezünk az eredményes tevékenységekhez szükséges figyelem és koncentráció, az életkornak és az adott tevékenységi formának megfelelő fegyelmezett magatartás

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

alakulásának fejlődésére. Problémák esetén korai fejlesztést biztosítunk a tanulási és szocializációs zavarok megelőzése, illetve csökkentése érdekében.

Egyéni bánásmód, differenciált nevelőmunka

A fejlődés feltételeinek megteremtésére és a gyermek erősségeinek, kezdeményezéseinek támogatására helyezzük a hangsúlyt nevelő munkánkban, hogy a gyermekek önmegvalósítása, aktivitása pozitív irányt kaphasson.

Az egyéni tanulási utak gondozása óvodánkban a gyermekek önmagához mért erősségeinek, illetve tehetségcsírájának kibontakoztatását és a gyengeségek kompenzálását egyaránt magába foglalja. A nap folyamán minden gyermekkel közvetlen kapcsolatot teremtünk, mindenkire jut egyéni idő is.

Az individualizáció elősegítése nem jelenti a közösségi magatartás fejlesztésének elhanyagolását. Az a gyermek képes másokhoz alkalmazkodni, másokért tenni, aki jól érzi magát a csoportban, mert megkapja a támogatást személyiségének kibontakozásához, pozitív énképének formálódásához, erkölcsiségének erősödéséhez.

Az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való foglalkozás team munkában, „kéttanáros” módszerrel valósul meg. Így lehet megvalósítani a csoporton belüli differenciálás, egyénre szabott fejlesztés feladatát a Montessori pedagógia adaptálását, az intenzív tehetségfejlesztést.

A logopédus a beszédhibák felmérését és javítását végzi egyéni fejlesztés keretében. Az óvodapszichológus 2013 szeptemberétől a köznevelési törvénynek megfelelően szűréseket végez és a terápiás munkát támogatja, mind a gyermekek, mind a szülők esetében, valamint segíti a pedagógusok mentálhigiénéjét.

A vezető egyéniségek személyiségének formálását közvetett ráhatásban betöltött szerepük miatt kiemelten kezeljük. Ösztönözzük őket a proszociális viselkedések modellálására, mások ötleteinek elfogadására. Megelőzzük a sztárhelyzet kialakulását, arra törekszünk, hogy mindenki értékes tulajdonságai, kompetenciái felszínre kerüljenek a csoportokban.

Munkánk eredményességét megfigyelésekkel, a gyermeki fejlődés nyomon követésével ellenőrizzük, elemezzük.

A szülőkkel való kapcsolattartásban, a gyermekek fejlődésének nyomon követésében arra törekszünk, hogy nevelőtársként, együtt alakítsuk ki az adott gyermeknek, családnak

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

legmegfelelőbb intervenciós stratégiát. Szükség esetén indirekt módszerekkel vezetjük rá a szülőket, milyen megoldások lehetnek eredményesek gyermekük nevelésében. Ugyanakkor felvállaljuk a felvilágosító munkát is olyan kérdésekben, melyek nagymértékben befolyásolják a családi nevelés és az óvodánkkal való együttműködés eredményességét. Beszélgetünk például a tévézési szokásokról, az együtt töltött idő fontosságáról, a szülők közötti kapcsolat hatásairól, az együttjátszás, a mesélés szerepéről, a fogyasztói társadalom veszélyeiről, a szülői szerep alakíthatóságáról, a proszociális viselkedések fontosságáról, az empátia, a különbözőségek elfogadásának kérdéseiről elanyagiasodó világunkban.

Fogadóóráinkon az örömök és gondok meghallgatásával, őszinte figyelemmel és gyermekük alapos ismeretével tiszteljük meg a szülőket, hogy a megfelelő intervenciós stratégia megtervezésének aktív részesei lehessenek.

Az élményszerzési lehetőségek biztosítása, a tevékenységek szervezése során a gyermekek belső motivációira építünk, elősegítve az önmotiválás képességének fejlődését, a tevékenységekben való örömteli elmélyülést, az egyéni képességek figyelembevételével.

A Montessori pedagógia adaptációjával, kéttanáros módszerrel, intenzív tehetséggondozással olyan gazdag tevékenységrendszert, csoportra és egyénre szabott feladatokat, nevelési hatásrendszert biztosítunk, melyekben erősödik a gyermekek:

- felelősségérzete, önállósága,
- akarata, az önmotiválás készsége,
- empátiája, együttműködő készsége, segítőkészsége,
- anyanyelvi kommunikációs készsége,
- más kultúrákra való nyitottsága,
- pozitív énképe, optimizmusa,
- kezdeményezőkézsége.

Gyakorolhatják az akadályok leküzdését; a saját siker és kudarc feldolgozását, valamint mások sikeréhez és kudarcához való viszonyulást, konfliktusok megoldását. Szükségük van önkontrollra; saját érzéseik elfogadására, kifejezésére, vágyaik, szükségleteik késleltetésére.

Többnyire örömteli közösségi élményeik hatására megalapozódik közösségi beállítódásuk, attitűdjük, erkölcsi értékrendjük, optimizmusuk.

A peremhelyzetben levő gyermekeket pozitívumaik megerősítésével támogatjuk, hogy megfelelő társas pozíciókat érjenek el.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Hagyományaink és közösségi ünnepeink révén erősítjük az egyén közösségben betöltött szerepét.

Ünnepeink, hagyományaink:

Nemzeti ünnepeinket (október 23., március 15., június 4.)

Mikulásvárás

Adventi ráhangolódás

Anyák napja

Évzáró ünnepség, ballagás

Hagyományaink:

- Montessori szellemiségében ünnepeljük a gyermekek születésnapját
- Családos kerti parti
- Szülői fórumok: Montessori workshopok
- Iskolahívogató szülői fórum
- Szüret
- Töklámpás faragás
- Márton napi lámpás felvonulás
- Farsang

3.4 AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

3.4.1 Anyanyelvi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk: Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztés tudatos, tervszerű hátránykompenzálás és tehetséggondozás a nevelő tevékenység egészében.

Feladataink:

- előkészített, ösztönző környezet biztosítása természetes beszéd és kommunikációs kedve fenntartása, ösztönzése
- valamennyi tevékenységi forma anyanyelvi nevelési lehetőségeinek kibontakoztatása
- megelőzés, korrekció

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Előkészített, ösztönző környezet biztosítása

Anyanyelvi nevelés Montessori pedagógiai rendszerében:

Montessori nyelvi programjának alapja a gyermek természetes fejlődése, mely nyelvi stratégiának valamennyi tevékenységi formában meg kell jelennie.

A nyelv lehetőséget teremt a kommunikációhoz, a világ megismeréséhez. A nyelv a jeleknek, az elemeknek, a jelentési és szerkesztési szabályoknak a rendszere, összessége. Ha beszélünk, szabályokhoz kell igazodnunk, hogy gondolatainkat közölhessük. A megismerési tevékenységek során a beszédnek egyfajta közvetítő szerepe lesz az egyén és a környezete között. A tárgyak nevükön keresztül rögződnek az ember fejében. Ez a folyamat 10 -12 éves korra tökéletesedik.

A beszélt nyelven kívül szükségünk van az írott nyelv ismeretére is. Az olvasás és írás megtanulása, készségszintű ismerete elengedhetetlen feltétele a műveltség megszerzésének. Montessori pedagógiai rendszerében a gyermekek érdeklődése alapján már az óvodában megkezdődhet az ismerkedés, illetve az írás - olvasás nyomtatott betűkkel.

Eszközei:

- Jelek helyett a gyermekek nyomtatott nagy betűkkel írott nevét alkalmazzuk az öltözőben, illetve a gyermekek személyes tárgyain, eszközein. A csoportszobákban minden eszköz nevét nyomtatott betűkkel kihelyezzük a polcokra.
- Írás előkészítő sablonok, dörzspapír, hangjáték, mozgatható ABC, képek a tárgyak, eszközök felirattal

A Montessori - pedagógia szerint a nyelv, mint az emberi kultúra legnagyobb kincse, alapvető fontosságú, mely képessé teszi az embert a gondolatok kicserélésére, egységesíti az egész emberiség gondolkodásmódját a nemzedékek fejlődésén keresztül. Az olvasás és az írás azok a kulcsok, amelyek kinyithatják az összegyűjtött, rögzített és az írás segítségével könyvekben felhalmozott emberi ismeretek végtelen tárházát. Ha képesek vagyunk a nyelvet ebben a megvilágításban látni, nemcsak tantárgyként felfogni, akkor viselkedésünkkel példát mutathatunk és átadhatjuk a gyerekeknek az anyanyelv ismeretét, szeretetét, megbecsülését. Nyitott pedagógusi attitűd és egyenrangú társként való tisztelet alapján erősítjük a kapcsolatot köztünk és a gyerek között, ha meghallgatjuk és támogatjuk abban, hogy sokszor és bátran kérdéseket tegyen föl nekünk.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Montessori tökéletesen kifejlesztett nyelvi programjának alapja a gyerek természetes fejlődése, érdeklődése.

A természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése

Közvetlen, bizalmas kapcsolatot teremtünk a gyermekekkel és a gyermekek között, amelyben az egymásra figyelés, az egymás iránti érdeklődés, a barátságos, meghitt beszélgetés természetes.

Modellértékű beszéd és nyelvhasználatot, kommunikációt alkalmazunk, közösen formáljuk nevelőtestületünk interakciós kultúráját, melyben kiemelt szerepet játszik:

- a gyermekek értékelése, a pozitívumokra való odafigyelés, a leíró dicséret alkalmazása
- a konfliktushelyzetek megoldása,
- a humor, a jókedv,
- a felnőttek egymás közötti kommunikációja, (különös tekintettel a szülőkkel való kommunikációra)
- a különböző tevékenységekhez kapcsolódó szókincs gyarapítása,
- nyelvünk szépségének érzékeltetése,
- az udvariassági formák használatának formálása.

Változatos tartalmú kérdésekkel segítjük a gyermekek gondolkodását, szövegalkotását, ösztönözzük őket saját kérdéseik megfogalmazására. A gyermekek mondanivalójára, kérdéseire minden helyzetben kellő figyelmet biztosítunk. Gyakran kezdeményezünk beszélgetést a gyerekekkel érdeklődésüknek megfelelő témákban, páros helyzetekben is. Segítjük a nonverbális kifejezőeszközök (hanglejtés, hangsúly, hangerő, ritmus, dallam, szünet, hangszínnel, hangerővel bánni tudás) megismerését, alkalmazását. Mintát adunk a kapcsolatfelvételre, a beszédpartner meghallgatására, megértésére, a megegyezés módjának, a konfliktuskezelés szóbeli fordulatainak használatára. Támogatjuk az improvizációt, az önkifejező, önérvényesítő törekvéseket, a gyermeki kreativitás megjelenési formáit. (halandzsa, szójáték, ismételtetések, bábozás, dramatizálás, szituációs játék). A tehetséggondozás kiemelt területének tekintjük az anyanyelvi nevelést, minden gyermek önmagához mért fejlődését támogatjuk, együttműködésben a családokkal.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Valamennyi tevékenységforma anyanyelvi nevelési lehetőségeinek kibontakoztatása:

A játék, a tanulás, a munkajellegű tevékenységek, az önkiszolgálás folyamatában egyaránt kiemelt figyelmet biztosítunk a területre jellemző speciális fejlesztési lehetőségekre.

A báb előadások, színház és múzeumlátogatások, mesélés, verselés, mondókázás, éneklés, rajz, mintázás kézimunka, a művészeti nevelés érzelmi- esztétikai-anyanyelvi fejlesztő hatásait érvényesítjük. A problémamegoldó gondolkodás fejlesztését tudatosan összekötjük a nyelvi kifejezőeszközök gazdagításával. (a megoldások sokféleségének bemutatása, cselekedetek elmagyarázása, műveletek szóval kísérése, okok és következmények megnevezése, döntések megfogalmazása) A mozgásos tevékenységek és egyéb feladathelyzetek vezetése során a szóbeli kérések és utasítások, a szövegértés – adekvát viselkedés megfigyelésére, fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt. A gyermekek beszédértését, kifejezőkészségét, reprodukív képességét (hallás, gondolkodás, figyelem, emlékezet) irodalmi alkotásokkal, nyelvi játékokkal, memoriterekkel, képolvasással, dramatizálással, bábozással fejlesztjük. A gyermekek érdeklődési körének megfelelően folyamatosan bővítjük anyanyelvi Montessori eszköztárunkat.

Megelőzés, korrekció:

Az anyanyelvi játékokat tervszerűen, tudatosan alkalmazzuk a mindennapi nevelőmunkában (találós kérdések, nyelvtörők, szólások, közmondások, után-mondás, ellentétpárok, szinonimagyűjtés, főfogalom alá rendezés, szóvonat, barkóba, hangkeresős játékok stb.).

Az egyes gyermekek fejlettségéhez igazodva, tapintatosan, hibajavítgatás nélkül alakítjuk a beszédészlelést és megértést, a folyamatos, összefüggő, tiszta beszédet, a nyelvi kifejezőkészséget.

A differenciált fejlesztés során különös tekintettel vagyunk a csendes, halk szavú, keveset beszélő, beszédgátlásos, a beszédkényszeres, beszédhibás gyermekekre.

Alakítjuk és fejlesztjük a gyermekek beszédtechnikáját (beszédlégzés, artikuláció, beszédtempó, hangsúlyozás, hanglejtés).

Figyelemmel kísérjük az egyes gyermekek kiejtésének, beszédének fejlődését, szükség esetén azonnal óvodánk logopédusához fordulunk.

Hangsúlyozzuk a szülőknek az anyanyelvi nevelés kiemelt szerepét (az otthoni lehetőségek tárházát) a gyermekek személyiségfejlődésében.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

3.4.2 Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

Célunk: A világ felfedezésének, megismerésének örömeire nevelés holisztikus szemlélettel. A gyermekek természetes tudásvágyának fenntartása, az önálló tanulás ösztönzésével, az óvodai nevelőtevékenység teljes folyamatában.

Az értelmi képességek (észlelés, érzékelés, emlékezés, figyelem, képzelet, gondolkodás) valamint a kreativitás fejlesztése- a Montessori pedagógia adaptációjában kéttanáros módszerrel, intenzív tehetségfejlesztéssel.

Feladataink:

- előkészített, ösztönző környezet biztosítása
- tudatos, tervszerű fejlesztés megvalósítása
- élmény és tapasztalatszerzési lehetőségek, változatos tevékenységek biztosítása, különböző élethelyzetekben való gyakorlása

Előkészített, ösztönző környezet biztosítása

Az érzékszervek fejlesztése Montessori pedagógiai rendszerében:

Az érzékszervek fejlesztése pontosítja az észlelést és ez serkenti az intelligencia növekedését. A környezettel való szoros kapcsolat, a kísérletezgetés nagyon sok gondolatot ébreszt a gyermekben, melyek alapján alakulnak ki később az absztrakt gondolkodási műveletek. Már a két és fél, három éves gyermek nagyon aktív és szellemileg élénk, benyomások tömegét halmozta fel és szívta magába (abszorbeálta). Lényeges és véletlenszerű benyomások halmozódtak fel a gyerekekben, s jóllehet néha kissé zavarosan, de sok impresszió került a tudatalattijába. Fokozatosan nő az igény, hogy tudatában rendet, világosságot teremtsen, különbséget tegyen a lényeges és lényegtelen dolgok között. Ennek a szükségletnek a felismeréséhez pontos, tudatos, tudományos irányításra van szüksége. Ezt teszi lehetővé az eszközök használata, s a velük végzett gyakorlatok.

Az érzékelést fejlesztő eszközök konkretizált absztrakciónak tekinthetők. Például: színt, dimenziót, formát, illatot, zajt tesznek megfoghatóvá, különbségek és fokozatok szerint elrendezve, ez lehetővé teszi a tulajdonságok csoportosítását és elemzését.

Ebből adódó feladataink:

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- Csoportszobákban minden Montessori eszközt biztosítunk a gyermekek számára. Ezzel közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalási, felfedezési, és kreatív gondolkodási lehetőséget teremtünk számukra.
- A Montessori eszközök nehézségi sorrendjében, a gyermekek egyéni fejlődési ütemének megfelelően mutatjuk be azokat, és szükség szerint segítjük a gyermekeket célzott és önálló használatukban.
- Az élmény és tapasztalatszerzési lehetőségek, változatos, önálló felfedezések, gyakorlati problémamegoldás, játékos, cselekvéses tanulást biztosító tevékenységkínálat ösztönző hatásait biztosítjuk.
- Értékelési rendszerünkkel, elsősorban metakommunikációs eszközökkel támogatjuk a Montessori eszközök önálló használatában való elmélyülést, a belső motiváció megszilárdulását, a tudásvágy, érdeklődés megerősítését.
- A szervezett közös tevékenységekben megvalósuló tanulás során a pozitív megnyilvánulások szóbeli megerősítését alkalmazzuk, az önmagához mért fejlődés figyelembevételével.
- A tévedést a tanulási folyamat természetes részeként kezeljük.
- Biztosítjuk a megfelelő helyet és időt a gyermekek számára, hogy addig és annyiszor foglalkozzanak egy-egy témával, eszközzel, amíg érdeklődésük ki nem elégül – mert ezután tudnak motiváltan fordulni egy másik terület felé.
- Lehetőséget biztosítunk a gyermekek érdeklődését különösen felkeltő témakörökben hosszabb ideig tartó elmélyülésre.
- A folyamatos tudásgyarapítást az élet természetes részeként éljük meg, ezzel is követendő mintát nyújtva a gyermekek számára.

Tudatos, tervszerű felkészülés megvalósítása

Évszakonkénti tanulási tervet készítünk az Óvodai nevelés országos alapprogramja tevékenységekben megvalósuló tanulás területeire, a Montessori pedagógia témaköreire, a tehetségfejlesztéshez kidolgozott gazdagító programjainkra építve:

- *külső világ tevékeny megismerése* - kozmikus nevelés, matematika,
- *nyelvi nevelés,*
- *művészeti nevelés,* azaz verselés, mesélés, ének, zene, népi játék, tánc, rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- *mindennapos mozgás,*
- valamint a nagycsoportosok *tehetséggondozó,* illetve *iskolaelőkészítő* műhelyei számára.

Heti ütemtervet készítünk a feldolgozásra kerülő téma és a képességfejlesztés differenciált tervezésével a tevékenységekben megvalósuló tanulás területein, különös tekintettel a tehetséggondozásra és a lemaradások, hátrányok kompenzálására. A gyermekek cselekvő aktivitását, kreativitását biztosító tevékenységeket tervezünk. Építünk a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. Heti rendünk alapján biztosítjuk a különböző tevékenységek megfelelő arányait. A gyermekek megismerését, megfigyelését követően egyéni fejlesztési tervet készítünk az erősségek és a fejlesztendő területek kiemelésével. A gyermekek tevékenységeit hetente, fejlődésüket évente kétszer dokumentáljuk az egyéni fejlődési naplóban. Komplexitással, illetve projekt módszerrel erősítjük az értelmi nevelés és a művészeti nevelés kölcsön hatásainak érvényesülését. A témakörök feldolgozását segítő, gazdagító programokat tervezünk: állatkert, múzeumok, Planetárium, piac, pékség, színházak, Harmónia Háza, óvodapedagógus által irányított megfigyelések, kísérletek.

Tapasztalatok, ismeretek rendezése, különböző élethelyzetekben való gyakorlása

Montessori pedagógiai rendszerében az eszközökkel való önálló munkálkodásnak és a közös tanulásnak egyaránt nagy jelentősége van. A tapasztalatok, ismeretek rendszerezését egyénenként és csoportosan is biztosítjuk. A Montessori körben komplexen dolgozzuk fel a témákat, naponta más terület kiemelésével – heti rendünk alapján.

Évente minimum két témát projektben dolgozunk fel, a családok bevonásával.

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1 SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a nevelőmunkát Montessori végzettséggel is rendelkező, a tehetségfejlesztésben jártas óvodapedagógusok irányítják. A kéttanáros módszert délelőttönként biztosítjuk csoportjainkban.

A Montessori pedagógia adaptációját, a kéttanáros módszert és az intenzív tehetségfejlesztést felvállaló pedagógiai programunk megvalósítását segítő szakemberek:

- akkreditált Montessori tanfolyamot végzett óvodapedagógusok,

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- a tehetségműhely foglalkozások és a fakultatív foglalkozások vezetését is végző korai idegennyelv-elsajátításhoz szükséges végzettséggel rendelkező szakemberek
- a logopédus, az óvodapszichológus,
- a szakképzett dajkák,
- a kertész,
- valamint óvodatitkárunk.

Elvárjuk valamennyi munkatárs részéről az elfogadó, segítő, támogató attitűdöt, a minőségorientált, összehangolt munkát a hatékony, esélyteremtő nevelés megvalósítása érdekében. A logopédussal és az óvodapszichológussal együttműködésben teljesítjük ki óvodánk személyiségfejlesztő funkcióját, mind a megelőzés, mind a korrekció tekintetében.

4.2 TÁRGYI FELTÉTELEK

Az óvoda épületét, kertjét oly módon alakítottuk ki, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét, egészségük megőrzését, fejlődését, mozgás és játék igényét, egyéb tevékenység szükségleteit kielégítse.

A nevelési program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő helyiségek és tárgyi eszközök rendelkezésre állnak. Óvodánk speciális céljainak megfelelően az eszköznormában előírt feltételeken túl, rendelkezünk a teljes Montessori eszköztárral, és az intenzív tehetségfejlesztéshez, korai idegennyelv-elsajátításhoz szükséges szakmai anyagokkal egyaránt. Az óvoda külső és belső környezetének kialakításakor arra törekszünk, hogy otthonos, barátságos légkört teremtsünk, ahol a természetes anyagok használata meghatározó szerepet kap.

Szükségesnek és fontosnak tartjuk a gyermekek által használt játékok, eszközök hozzáférhető és biztonságos elhelyezését, a játékok, eszközök folyamatos és évenkénti felülvizsgálatát, karbantartását, valamint korszerűsítését. Megteremtjük az óvoda munkatársainak a megfelelő munkakörülményeket, valamint a szülők fogadásának feltételeit.

4.3 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Szervezeti és időkeretek – Az intézmény nyitva tartása

A szülői igényeket felmérve intézményünkben a gyermekek fogadása 7.30-tól 17.30 óráig történik. 17–17.30-ig összevont csoportban végezzük nevelőmunkánkat.

7.30–17.30 között, a teljes nyitvatartási időben a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozik.

A működés biztosítása érdekében (takarítás, felkészülés) intézményünk 7.00-tól 19.00 óráig tart nyitva. A szülők által igényelt és támogatott egyéb foglalkozásokat délután 15.30–17.00 között szervezzük, megfelelő végzettségű szakemberekkel.

Csoportjaink életkor tekintetében heterogén összetételű, vegyes csoportok.

A napirendet a csoportok óvodapedagógusai alakítják ki.

Napirendünkkel a rendszerességet teremtjük meg a gyermekek életében, az ismétlődések az érzelmi biztonság kialakulását segítik. Részben folyamatos napirendünk alapján, életkorhoz, évszakhoz igazított, rugalmas, tág időkeretben, a gyermekek szükségleteit figyelembe véve valósulnak meg programunk tartalmi elemei. Párhuzamosan végzett, differenciált tevékenységek biztosításával teremtjük meg a tevékenységek közötti harmonikus arányokat, a játék kitüntetett szerepének megőrzése mellett.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

A gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások óvodánkban a Montessori kör keretében valósulnak meg, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Az óvodai élet szervezésekor kiemelt figyelmet fordítunk a személyes kapcsolatok kialakítására, melyet az élőláncos mesemondás és a közös játékelmények segítenek elő. A csoport szükségleteinek megfelelően a napirendet az óvodapedagógusok rugalmasan kezelik.

Intézményünk 2010 óta az eddigi gyakorlatnak megfelelően kiemelt figyelmet fordít a gyermekek iskolai életmódra való felkészítésére. Ennek érdekében az iskolakezdéshez szükséges alapképességek és alapkészségek célzott fejlesztését napi rendszerességgel biztosítjuk. A gyermekek egyéni terhelhetőségét, fejlettségi szintjét és szükségleteit figyelembe véve, differenciált fejlesztő pedagógiai tevékenységeket szervezünk, melyek összesen napi 45 perces időkeretben valósulnak meg. Amennyiben az infrastrukturális feltételek lehetővé teszik, ezeket a foglalkozásokat külön térben, a nyugodt, zavartalan munkavégzés feltételeit megteremtve tartjuk meg. A szervezési kereteinket a mindenkori tanköteles kort megelőző éves korú gyermekeink létszáma alapján alakítjuk.

Napirend minta

Időtartam	Gyermekei tevékenységek
7 ³⁰ - 9 ⁴⁵	Szabad játék, egyéni fejlesztő foglalkozások Montessori eszközökkel, párhuzamos tevékenységek biztosítása Ezen belül: 8-tól 9-ig folyamatos reggeli (kézmosás, testápolás)
9 ⁴⁵ - 10 ²⁰	Csoportos, komplex fejlesztő tevékenységek: Montessori kör, tevékenységekben megvalósuló tanulás Mindennapos mozgás, Iskola előkészítő fejlesztő tevékenység
10 ²⁰ - 10 ⁴⁰	Kézmosás, gyümölcsevés, öltözködés
10 ⁴⁰ - 12 ⁰⁰	Udvari játék, séta, Amennyiben az időjárás, és a fejlesztési tartalom ezt lehetővé teszi: mindennapos mozgás az udvaron.
12 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	Öltözködés, testápolás, ebéd
13 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	Fogmosás, mesehallgatás, relaxációs zene, pihenés
15 ⁰⁰ - 15 ³⁰	Ébredés, testápolás, folyamatos uzsonnázás
15 ³⁰ - 17 ⁰⁰	Szabad játék, jó időben az udvaron, egyébként a csoportszobában
17 ⁰⁰ - 17 ³⁰	Szabad játék, összevont csoportban

A szorgalmi időszak után (június, július hónapban) időjárástól függően az étkezési és a pihenő idő kivételével egész nap az udvaron biztosítjuk a szabad játékot és az egyéb szervezett, kezdeményezett tevékenységeket, fejlesztéseket.

A **heti rendet** a gyermekcsoportok óvodapedagógusai alakítják ki, és a csoport naplójában rögzítik. A heti rend kialakításában biztosítjuk a párhuzamosan végzett, differenciált tevékenységeket, a komplexitást, valamint a projekt módszer alkalmazására is hagyunk időkereteket.

Heti rend minta

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Hétfő	Csoportos, komplex tevékenységekben megvalósuló tanulás a művészeti nevelés (éneke, zene, énekes játék, gyermektánc) kiemelésével a Montessori körben. Mindennapos mozgás
Kedd	Csoportos, komplex tevékenységekben megvalósuló tanulás a Külső világ tevékeny megismerésén belül a matematikai nevelés hangsúlyával a Montessori körben. Mozgás
Szerda	Csoportos, komplex tevékenységekben megvalósuló tanulás a művészeti nevelés (rajzolás, festés, mintázás, kézi munka) és a mindennapi tevékenységek, az érzékelés fejlesztés kiemelésével a Montessori körben Mindennapos mozgás
Csütörtök	Egyéni fejlesztés Montessori eszközökkel, mikrocsoportos fejlesztés, párhuzamos tevékenységek biztosítása a hét anyagából Csoportos, komplex tevékenységekben megvalósuló tanulás a külső világ tevékeny megismerésén belül a kozmikus nevelés kiemelésével a Montessori körben. Mindennapos mozgás
Péntek	Csoportos, komplex tevékenységekben megvalósuló tanulás a művészeti nevelés (verselés, mesélés) valamint az anyanyelvi nevelés kiemelésével a Montessori körben. Mindennapos mozgás Úszás

4.4 AZ ÓVODAI ÉLET TERVEZÉSE

Az óvodai élet tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését különböző, az óvodapedagógusok által készített dokumentumok is szolgálják, melyeket az oviKréta felületén vezetünk:

- **A Felvételi és mulasztási napló:** tartalmazza az érvényben lévő jogszabályoknak megfelelő adatokat a gyermekekről és szüleikről.
- **Az óvodai csoportnapló** a törvényben előírt adatok, programok mellett az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének, szervezésének dokumentálására szolgál.
- Megtervezzük:
 - a csoportok szokás-, szabályrendszerét, a baleset megelőzési szabályokat,
 - a Montessori pedagógia és a tehetségfejlesztés, a kéttanáros módszer alapelveit,
 - a beilleszkedési időszakra vonatkozó tervet,
 - a nevelési év tervét novembertől májusig, az általános feladatok és a csoport összetételéből következő, csoportra szabott feladatok bontásában, minden nevelési és tevékenységi területen
 - szervezési feladatainkat, óvodai szintű és csoportszintű programjainkat,
 - heti ütemterveinket,
 - az éves tanulási tervet évszakonkénti bontásban.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

- Egyéni fejlődési napló - tartalma:

- Családi adatlap – anamnézis
- Befogadási időszak értékelése
- Megfigyelőlapok a gyermeki fejlődés nyomon követéséhez:

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Egészséges életmód, a mindennapi élethez szükséges szokások, képességek fejlődése, az érzelmi élet, szocializációs képességek, készségek fejlődése, a testi képességek, a mozgás fejlődése, az elmélyült játék fejlődése, az értelmi képességek, készségek fejlődése, az anyanyelvi és kommunikációs képességek fejlődése, a művészeti tevékenységek iránti fogékonyság és az önkifejezés fejlődése területein

- Egyéni fejlesztési feladatok – fogadóórák
- Mérés 5 éves korban (Sindelar)
- Megállapítások, intézkedések, javaslatok a gyermek fejlődéséről
- Szakmaközi konzultáció a gyermek fejlődéséről
- A gyermekek rajzai
- A szülők írásbeli tájékoztatása a gyermek fejlődéséről, fejlesztési javaslattal, levél a gyermekeknek

A folyamatosan fejlődő megújuló ovikrétán dokumentáljuk a az óvoda működését és megfelelünk a mindenkorai törvényi változásoknak, fenntartói elvárásoknak.

A gyermekek aktuális fejlettségének megfigyelését, mérését évente két alkalommal végezzük, a nevelés év kezdetén és végén, majd meghatározzuk az egyéni fejlesztési feladatokat, a gyermek önmagához mért erősségei, *tehetségigéretei*, illetve *fejlesztendő területei* bontásban.

A tehetség műhely foglalkozások tervezése 60 órás programok tervezésével történik, a külső világ tevékeny megismerése komplex feldolgozásban, matematika és korai idegennyelv-elsajátítás területén.

4.5 ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

Célunk: Olyan kapcsolatrendszer kiépítése és működtetése, mely nevelési céljaink és feladataink megvalósításának folyamatos fejlesztését, a minőségi intézményes nevelést, a pedagógiai programunk szellemiségéhez méltó gyakorlati munkát támogatja.

Feladataink:

Partneri együttműködés kialakítása és fejlesztése a törvényi, tartalmi szabályozások alapján az egyes partnerek igényei, elégedettsége és elégedetlensége figyelembevételével.

Az óvoda és a család

Óvodánk a családdal együtt, azt kiegészítve biztosítja a gyermekek fejlődését. A nevelésben elismerjük a család elsődlegességét, tiszteljük és elfogadjuk a szülőt, a család szokás-szabályrendszerét. Arra törekszünk, hogy a szülő támaszt, segítőtársat találjon az óvónőben gyermeke neveléséhez. Megpróbáljuk a szülők nevelési szemléletét tapintatosan, közvetve befolyásolni helyi nevelési programunk normarendszere alapján. A gyermekek fejlődéséről reálisan, rendszeresen és érdemben adunk tájékoztatást.

Korrekt partneri együttműködésünk elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében. Évente végzünk partneri igény elégedettség és elégedetlenségi mérést, melynek eredményeit mérlegelve határozzuk meg feladatainkat, hozzuk meg döntéseinket.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Az együttműködés elvei:

- Az óvoda elismeri a család elsődlegességét a nevelésben, tiszteli a szülői jogokat.
- A szülőkkel való kapcsolattartásban kezdeményezők vagyunk, éreztetjük az őszinte "odafordulást", az empátiát, az együttműködés során érvényesítjük az intervenció gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás egyes családokhoz illesztett megoldásait.
- A kapcsolatokat tapintatra, kölcsönös bizalomra építjük és a közös programok együttes tevékenységei alkalmával egyre jobban elmélyítjük.
- Gondoskodunk a folyamatos információcseréről és a rendszeres közös programokról.
- Biztosítjuk a szülők tájékoztatását az óvoda pedagógiai programjáról, nevelési céljainkról, feladatainkról, gyermekük fejlődéséről.

A családokkal való kapcsolattartás formái:

- Anyás beilleszkedés, befogadás biztosítása.
- Réteg szülői értekezlet az újonnan felvett gyermekek szülei számára.
- Mindennapi találkozások: a gyermek átvétele, átadása.
- Szülői értekezletek évente minimum 2 alkalom.
- Fogadóórák, évente minimum 2 alkalom
- Közös ünnepek: Karácsony, Anyák Napja, Évzáró
- Kerti partik

Kapcsolatunk a fenntartóval:

- A fenntartói elvárások teljesítése - belső ellenőrzési, értékelési rendszer, teljesítményértékelés működtetése
- Felkészülés a fenntartó által külső szakértőkkel biztosított ellenőrzésre, értékelésre.
- A biztosított tárgyi -és eszköz óvása, védelme

Kapcsolatunk a logopédussal, óvodapszichológussal:

- Minden nevelési évben a beilleszkedési időszak végén jelezzük felé azokat a gyermekeket, akiknek óvodapedagógusi kompetencián túli fejlesztésre, illetve ennek alapját képező pontos diagnózisra van szükségük.
- Logopédiai szűrővizsgálatok eredményeit szakmaközi konzultáción megbeszéljük
- Folyamatosan együttműködünk, munkamegosztás alapján végezzük a gyermekek fejlesztését a szülők bevonásával.

Kapcsolatunk az iskolával:

- A szabad iskolaválasztás megtámogatására rétegszülői fórumokat szervezünk.
- Évente egy alkalommal, interjú keretében, visszajelzést kérünk abból az iskolából, amelyikbe legtöbb volt óvodásunk jár.

Kapcsolatunk a bölcsődével:

- A kapcsolattartásban kezdeményező szerepet vállalunk.
- Az átmenet pszichés oldalainak enyhítésében együttműködünk.
- Konzultálunk, egyénileg tájékozódunk az óvodába kerülő gyermekekről (testi, lelki, szociális jellemzők, egyéni érzékenység, bevált nevelői eljárás...).

Óvodaközi kapcsolataink:

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- A Magyarországi Montessori Egyesület óvodáival folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk, megismerjük egymás szakmai gyakorlatát, tanulunk egymástól.
- A korai idegen nyelvi neveléssel foglalkozó intézményekkel való kapcsolatunk célja a jó gyakorlatok kölcsönös megosztása tehetségműhelyünk és fakultatív programunk számára (Angolpalánta, Prezi ovi).
- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal való kapcsolatépítésre törekszik.

Kapcsolatunk a Bázisintézményi hálózattal:

- Intézményünk 2020 óta bázisintézményként tagja a POK -nak.
- Évente 2 program szervezését, lebonyolítását vállaljuk.
- Nyitottak vagyunk a más bázisintézményekkel való kapcsolattartásra.

Kapcsolatunk a védőnővel:

- Információkat kérünk a gyermekek egészségügyi ellátására vonatkozóan.
- Kapcsolatunk tartalmát egészségfejlesztő programunk alapján fejlesztjük.

Kapcsolatunk a fogorvossal:

- Az évente egyszeri szűrővizsgálat feltételeit a szülők hozzájárulásával biztosítjuk.
- Segítséget kérünk prevenciók feladataink ellátásához.

Kapcsolatunk a Szakszolgálat szakembereivel:

- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében szakszolgálathoz fordulunk a protokollnak megfelelően.

Kapcsolatunk közművelődési és sportintézményekkel:

- Értékközvetítő, változatos programokat veszünk igénybe az éves munkatervünkben megfogalmazottak alapján.
- Kapcsolatok külső helyszíneken, illetve intézményen belül valósulnak meg.
- Óvoda nevelési feladatainak megvalósításához igényes válogatást biztosítunk

Kapcsolatunk a Csepeli Szociális Szolgálattal, Gyámügyi Hivatallal, Gyámügyi Irodával:

- A gyermekvédelmi munkatervben rögzítettek alapján dolgozunk.
- A kapcsolattartást az óvoda gyermekvédelmi megbízottja végzi.
- A jelzőrendszert a törvényi előírásoknak megfelelően működtetjük.

4.6. ÓVODÁNK GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ TEVÉKENYSÉGEI

A gyermekek szociokulturális háttere

Az óvodánkba járó gyermekek és családjuk az átlagnál jobb szociokulturális környezetben élnek. Ez a gyermekvédelmi munka szempontjából azt jelenti, hogy elsősorban a

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

megelőzésre, a mentálhigiénés szemléletű nevelésre, az egészséges életmód, környezettudatos magatartás terjesztésére, a családokkal való együttműködés fejlesztésére kerül a hangsúly.

Célunk: A gyermekek jogainka és érdekeinek minél szélesebb körű érvényesítése, mentálhigiénés szemléletű nevelőmunka, primer prevenció és korrekció biztosítása.

Feladataink:

- A gyermekvédelmi megbízott feladatainak meghatározása.
- Nevelőtestület gyermekvédelmi munkájának folyamatos fejlesztése.
- A *gyermekvédelmi megbízott feladatainak* meghatározása.
 - Gyermekvédelmi tervet és értékelést készít.
 - Koordinálja a gyermekvédelmi munkát óvodán belül.
 - Kapcsolattartás a Szakszolgálat, a Szociális Szolgálat, a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival.
 - Az óvodapedagógusok és a szülők jelzése alapján megismert pedagógiai, pszichológiai eszközökkel kezelhető problémákban, a megfelelő szakmai támogatás biztosításában konzultál az óvodapedagógusokkal és az igazgatóval, javaslatot tesz a megoldásra. (Pl. célirányos fejlesztő foglalkozás, pszichológiai tanácsadás a szülőknek, szakértői vizsgálat kérése stb.)
 - Gyermekbántalmazás vélelme, vagy egyéb, csak pedagógiai eszközökkel nem javítható, veszélyeztető tényező megléte esetén, az óvodapedagógusok jelzése alapján, a vezetővel konzultálva, a szülőket értesítve (kivéve, ha ezt a probléma jellege nem engedi) értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot – teljesíti az óvoda jelzési kötelezettségét.

A nevelőtestület gyermekvédelmi munkájának folyamatos fejlesztése

- A kiscsoportosok, valamint az óvodánkba újonnan érkezők beilleszkedésének elősegítését az esélyteremtő nevelés feltételeként kiemelten kezeljük. (a család megismerése, gyermek aktuális fejlettségi szintjének felmérése /anamnézis lapok, befogadási időszak megfigyelési szempontjainak kitöltése, életkornak megfelelő Montessori játékok alkalmazása/)
- A gyermekek biztonsága érdekében a szülőktől nyilatkozatot kérünk arról, hogy gyermeküket ki hozhatja és viheti haza az intézményből.
- A szülők hozzájárulását kérjük minden olyan tevékenységhez, melyek a személyiségi jogokkal összefüggésben vannak. (fénykép, videofelvétel készítés, médiában való megjelenés, egészségügyi szűrés, speciális szakemberek vizsgálatai.
- A gyermekek évi két felmérését, a gyermeki fejlődés nyomon követését a fejlődés megismerését segítő szempontrendszerünk és a Montessori játékok alkalmazásával végezzük.
- Az eredmények alapján tervezzük meg a csoporton belüli differenciálási lehetőségeket, valamint a szükséges külső fejlesztő foglalkozásokat, a tehetséggondozási lehetőségeket megtervezése, a megfelelő szakemberek biztosításával.
- A logopédiai szűréseket minden nevelési év elején megszervezzük.
- Az előírt egészségügyi szűréseket biztosítjuk.
- Az étel, vagy más allergiában, krónikus megbetegedésben szenvedő kisgyermekek ellátását a családdal együttműködésben egyénre szabottan végezzük.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- A szülőket évente minimum kétszer, fogadóórán tájékoztatjuk gyermekük fejlődéséről
- A pozitív énkép támogatása érdekében a gyermekeknek szóló levelet adunk át a szülőknek évzárónkon éves fejlődésükről.
- A szülőkkel való kapcsolattartás tartalmát, formáit /szülői értekezletek, szülő klub, fogadóórák, napi visszajelzések, óvodai hírlevél, faliújság/ az eredményeknek és az igényeknek megfelelően alakítjuk.
- A gyermekek testi - lelki - szociális egészségének fejlődését a családhoz igazított intervenciós stratégiával segítjük elő.
- Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedéseink:
 - a gyermekek emberi méltósághoz való jogának érvényesítése a mindennapi pedagógiai gyakorlatban,
 - befogadó nevelési kultúra - a diszkrimináció tilalma,
 - a kialakult előítéletek kezelése, terjedésük csökkentése, illetve az újabb előítéletek kibontakozásának megelőzése,
 - minőségi nevelőmunka, szükség esetén szakszolgálati ellátás biztosítása a gyermekek személyiségének optimális kibontakozása érdekében, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.
- Pedagógiai megbeszéléseket tartunk a csoportokban folyó gyermekvédelmi munkáról a gyermekvédelmi megbízott vezetésével

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

5.1 JÁTÉK

Célunk: Örömteli, élményt adó, elmélyült játéklehetőségekben gazdag óvodai élet kialakítása. A szabad játék túlsúlyának biztosítása mellett a Montessori fejlesztő játékok tudatos alkalmazása. A játék eszköz jellegének professzionalizálása, a testileg-lelkileg egészséges személyiség kibontakoztatása, a szülők szemléletformálása.

Feladataink: Az óvodapedagógus játékbeli szerepének kiteljesítése a szabadjátékban (légkör, elegendő idő, játszóhely, eszköz, tapasztalat és élményszerzési lehetőségek, különböző játékformák lehetőségének biztosítása), az irányított játékok vezetésében, különös tekintettel a Montessori játékok vezetésére.

Az óvodapedagógus játékbeli szerepének kiteljesítése a szabad játékban

- Tudatosan megengedő, elfogadó, biztonságot és bizalmat adó, segítő, támogató, illeszkedő, inspiráló jelenlétet, játék kapcsolatot, pedagógiai optimizmust alkalmazunk.
- Személyes bánásmóddal, együttműködéssel, pozitív beállítódással kapcsolódunk a gyermek játékérdeklődéséhez, játékigényéhez.
- Potenciális partnerként vagyunk jelen a játéktérben.
- A szabad játék és játszótárs választást biztosítjuk, ösztönözzük, a kreativitást támogatjuk.
- A játék elképzelések megbeszélését inspiráljuk.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- Reflektív szemlélettel szinkronizáljuk a gyermekek játékkal kapcsolatos jelzéseit, majd előkészítjük a gyermekek játékhöz szükséges döntéseit.
- Közvetlen, nyugodt hangvétellel kommunikálunk.
- A nyíltan megfogalmazott gyermeki kérések, kérdések mellett az üzeneteket dekódoljuk, a játék elképzelések kibontakozását segítjük.
- A gyermekek aktuális fejlettségi szintjét nyomon követjük, az egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatokat megtervezzük és a megvalósításban elsősorban indirekt módszereket alkalmazunk. (pl. társas kapcsolatok formálása, az együttműködés, az interakciók tartalmának fejlesztése, a kezdeményezőkésséggel, önértékeléssel, az önérvényesítés, önbizalom formálásával kapcsolatos feladatok)
- A digitális technológiák megjelenése a játékban az életkori sajátosságoknak megfelelő eszközökkel és szabályokkal támogatjuk.

A szabad játékhoz szükséges légkör biztosítása

- Kiegyensúlyozott, derűs, alkotó, ösztönző csoportlégkört biztosítunk, elfogadó, segítő, támogató attitűddel.
- A játék örömet, önállóságát, önkéntességét, szabadságát (tevékenység, társ, hely, eszköz, játékotlet, elgondolás) biztosítjuk, a szociálisan elfogadható önmegvalósítást támogatjuk.
- A szerepjátékba való bekapcsolódáskor az adott játszócsoportra hangolódunk szerepformálásunk során.
- A közösségi élet, a játék szabályait, normáit gyerekekkel közösen formáljuk, a gyermeki véleménynyilvánítást és döntőképeséget erősítjük (épületen belüli és udvari játék folyamatosan fejlesztett szabályai – ezekre utaló jelzések) különös tekintettel a konfliktus helyzetek megoldási lehetőségeire.
- Mintaértékű kommunikációt, érthető, kifejező, hiteles beszédet, nyugodt hangvételt alkalmazunk, az éppen aktuálisan csoportra és egyénre szabottan formálandó szokásokat, normákat hangsúlyozzuk, az együttélés kulturált normáit megerősítjük.
- A pozitív visszajelzések és a bírálat megfelelő arányát biztosítjuk. (játék közben elsősorban metakommunikációval jelezhető a látom, értem, fontos nekem, örülök, hogy jól érzitek magatokat, játék után esetleg az ötletek befogadására, közös eszközkészítésre, játékokkal való bánásmódról, rendrakásra vonatkozóan szóbeli értékelés is elhangozhat, szemmel jelezhetjük a zavaró viselkedés abbahagyásának szükségességét).
- A gyermeki beszédet figyelemmel, érdeklődéssel követjük, a kétoldalú, türelmes meghallgatáson alapuló kommunikációt alkalmazzuk.
- Játszótársaként, nyelvi kifejezésmintákkal segítjük a játék és a kommunikáció kibontakozását.
- Személyes jelenlétünkkel képviseljük a csoportos együttléti elemi szabályait.
- A csoport szokás szabályrendszere alapján történő interakciót támogatjuk, különös tekintettel a konfliktuskezelésre, az asszertív viselkedésre (tud nemet mondani, saját érdekeit képviselni, mások agresszióját, például a csúfolódást, verekedést megfelelően kezelni) nyelvi formáinak gazdagítására.
- A vezető egyéniségek kommunikációs stílusának formálását; a gátlásos gyermekek oldását kiemelten kezeljük.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, közös játékba való beilleszkedésüket támogatjuk, minél több spontán párbeszédessé helyzet és célzott, tervszerű személyiségére szabott fejlesztéssel, illetve tehetséggondozással.
- Lehetővé tesszük, hogy a szabad játékban a gyermekek kiélhessék, kipróbálhassák, feldolgozhassák az életben előforduló szituációkat, az őket érő élményeket. kiélhessék szorongásaikat, problémáikat, újra élhessék kellemes élményeiket, és szabad teret kapjon kreativitásuk.

Az elegendő idő biztosítása a szabad játékhoz:

- A folyamatos napirend kialakításával, párhuzamos tevékenységi lehetőségek biztosításával az egybefüggő játékidő növelési lehetőségeit kihasználjuk.
- Az eltérő játék igények figyelembevétele alapján, a gyermekek játékválasztásához, a játékelgondolások, ötletek megvalósításához szükséges időkereteket rugalmasan biztosítjuk.
- Az előző játék (átmeneti felfüggesztés után) folytathatóságának, a játék befejezhetőségének lehetőségét megteremtjük. (délután, másnap)

A megfelelő játszóhelyek kialakítása:

- Biztonságos, akadálymentes közlekedést, mozgást szolgáló térfelosztásra, a belső terek tagolására törekszünk a csoportszoba adottságainak figyelembevételével.
- A esztétikus terek változtathatóságát, rugalmas átalakíthatóságát, átjárhatóságát biztosítjuk, inspiráljuk. (eszközök és normák).
- Az óvoda, a csoportszoba játszóhelyeinek kialakítása:
 - Családi játékok tere (szobai és konyhai kellékekkel, imitációs kiegészítőkkel) a szimbolikus, és szerepjátékokhoz.
 - Mesesarok (nyugalmas hely, könyvekkel, bábokkal, dramatizáló eszközökkel, jelmezekkel, párnákkal, szőnyeggel).
 - Építő – közlekedő játékok tere (különböző kockákkal, kirakó és összerakó játékokkal, közlekedési eszközökkel, terepasztalokkal, állatokkal, a természetes környezet felépítését inspiráló eszközökkel).
 - Rajzolás, festés, gyurmázás, kézimunka, barkácsolás helye (megfelelő eszköztárral, szerszámokkal, inspiráló anyagokkal).
 - Természetsarok (az évszakra jellemző megfigyelések biztosítása, gyűjtögetés).
 - Kincses kosár (érdekes tárgyak az éppen aktuális játékokhoz takarók, szép anyagok).
 - Montessori játékeszközök polcai a csoportszoba másik felében.

Játékeszközök biztosítása:

- Az eszközöket, tárgyi felszereléseket biztonságos, ugyanakkor a gyermek számára hozzáférhető módon tároljuk, az eszközhasználat szokásait kialakítjuk, különös tekintettel a Montessori eszközökre.
- Eszközbiztosításban a nemek eltérő játékigényeit szem előtt tartjuk.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- A készen vett játékeszközök mellett, fontosnak tartjuk a játékhoz adott óvodai többletet. pl. közösen készített eszközök, a sokféleképpen felhasználható anyagok, szerszámok, a különböző családi kultúrák pozitív elemeire emlékeztető tárgyak, a megismert egyéni élményekhez kapcsolódó eszközök. (Nevelőértéke indirekt módon hat a fogyasztói társadalom torz hatásai ellen, megerősíti a gyermeki kreativitás, önkifejezés, alkotókedv, közös tervezés, együttműködés, interakciós kultúra kibontakozását, annak átélését, hogy nem a pénzen vett játék jelenti a legnagyobb örömet).
- Előnyben részesítjük a természetes anyagokból készült eszközöket, saját készítésű, illetve újrahasznosítással készült eszközöket a fenntarthatóság jegyében.

A közös tapasztalat-, élményszerzési lehetőségek biztosítása

- A gyermekek aktuális érdeklődésére alapozott élmény- és tapasztalatszerzési forrásokat biztosítunk az előre tervezett kulturális, hagyományteremtő közösségi programok mellett.

Feladataink az irányított játékok vezetésében, különös tekintettel a Montessori játékeszközökre

- Az irányított játékok között kiemelt szerepet biztosítunk a Montessori játékeszközöknek, mind egyéni, mind csoportos alkalmazásban.
- A Montessori játékeszközöket fejlesztendő terület szerint helyezzük el, nehézségi sorrendben.
- Az eszközök használatát egyénileg és mikrocsoportos körben mutatjuk be.
- A háromlépcsős leckét alkalmazzuk: Az első a probléma exponálásának és megoldásának bemutatása, a második a passzív tudás, a harmadik az aktív tudás ellenőrzése. A három tevékenység nem feltétlenül egymás után történik, hanem hosszabb – a gyermekek egyéni fejlettségétől, tevékenységben való elmélyülésétől függő – idő elteltével.
- A gyermekek önálló tevékenykedését elősegítjük (az eszközöket annyiszor vehessék elő, és addig játszhasználnak velük, ameddig kedvük tartja.)
- A játékeszközök helye, rendje és védelme szokását kialakítjuk, megerősítjük.
- A belső motivációt és a figyelemkoncentrációt tudatosan fejlesztjük.
- Arra törekszünk, hogy a Montessori eszközökkel lehetőleg egyénileg vagy kiscsoportban tevékenykedjenek – elsősorban az eszköz céljának megfelelően használják azokat, de alkalmanként a kreatív felhasználási lehetőségeknek is teret adunk.
- Irányított játék során fejlesztjük a gyermek kompetenciáit. Sok ismeretet nyújtunk a környező világról.

5.2 MŰVÉSZETI NEVELÉS: VERSELÉS-MESÉLÉS, ÉNEK, ZENE NÉPI JÁTÉK, TÁNC, RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

5.2.1 Verselés, mesélés

Célunk: A gyermekek lelki egészségének kiteljesítése, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésük, belső képalkotásuk elősegítése, az irodalom iránti fogékonyság, az esztétikai értékrend megalapozása.

Feladataink:

életkornak, csoportösszetételnek megfelelő, esztétikailag igényes tartalom közvetítése

- a verselés, mondókázás, mesélés szeretetére nevelés.

Életkornak, csoportösszetételnek megfelelő, esztétikailag igényes tartalom közvetítése

- Az irodalmi anyagot népköltészeti, a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, klasszikus és kortárs irodalmi művekből, valamint más népek, nemzetiségek meséiből válogatjuk ki. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.
- Mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást.
- A meseanyag összeállításában a magyar népmesék túlsúlyát biztosítjuk.
- A versanyagot népi mondókákból, kiolvasókból, játékos nyelvtörőkből, ritmusos, vidám versekből, költői képet megjelenítő lírai versekből állítjuk össze.
- A mindennapos mondókázás, verselés, mesélés óvodai életünk természetes része.
- A magyar mondókákkal, versekkel, mesékkel felkeltjük a gyermekek érdeklődését a magyar nyelv szépsége, zeneisége, gazdag kifejező ereje iránt.
- Naponta élünk az élőszavas mese személyiségformáló, kettős mesei tudatot erősítő fejlesztő erejével.
- A meseválasztáskor tudatosan törekszünk a gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.
- A kisebbek meséit úgy választjuk meg, hogy egyszerűek, jól érthetőek legyenek, cselekményüket követni tudják a gyermekek. Fokozatosan juttatjuk el őket a mondókajátékoktól az állathang-utánzásos, felelgetős mesemondókákra, láncmesékre keresztül a több fázisos szerkezetű állatmeséig, népmeséig, az egyre bonyolódó és hosszabbodó prózai meséig.
- A nagyobbak meséit a cselekményesebb népmesék, állatmesék, klasszikus tündérmesék, tréfás és klasszikus, illetve kortárs műmesék közül választjuk ki. Ezek drámaiságukkal, eleven párbeszédekkel, a jellemek kiszínezésével, a szövegrészek és helyzetek ismétlődésével nyújtanak örömet, esztétikai és erkölcsi élményt a gyermekeknek.
- Ezt a tevékenységi területet a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésében elsődlegesnek tartjuk. Rendkívül fontos az anyanyelvi fejlődésben lemaradt gyermekek mesélés, verselés iránti igényének felkeltése. A tehetséggondozásra is kiváló lehetőségek rejlenek a fogékonyabb gyermekek számára válogatott versek, mesék közvetítésében, eljátszásában.
- A mesékkel – esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárjuk a gyermekek számára a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és a megfelelő viselkedésformákat, az emberi kapcsolatok sokszínűségét, a természet jelenségeit.

A mondókázás, verselés, mesélés szeretetére nevelés

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- Nyugodt, szeretetteljes, bizalommal teli óvodai környezetben, a gyermek spontán kíváncsiságára, aktivitására támaszkodva, egyéni sajátosságaira alapozunk, értékes műveltségi anyag közvetítésével valósítjuk meg az irodalmi nevelést.
- A gyermek érzelmi biztonságát, a csoportba illeszkedését ölbeli játékokkal segítjük, ritmusos mondókákkal, énekekkel fokozzuk, elősegítve az egészséges érzelmi kötődést.
- Közös játékaikkal segítjük az egymásra figyelmet, az összetartozás érzésének kialakulását, a ritmus és a térben való mozgás fejlődését.
- Naponta többször felidézünk spontán helyzetekben is mondókákat, verseket.
- Az új verseket a gyermekek élményeihez, adott helyzet hangulatához, jelképekhez kapcsoljuk, így idézzük fel.
- A meséhez szükséges hangulatot pedagógiai tapintattal, a személyes kapcsolatokat erősítő érzelmi eszközökkel, ismétlődő szokásokkal, rituálékkal teremtjük meg. (gyertyagyújtás, mesepárna, körfonal)
- Előadásmódunkkal elősegítjük az átélést, a belső képteremtést, az élmények maradandóságát.
- Naponta mesélünk a gyermekeknek, arra törekszünk, hogy legyen kedvenc meséjük, melyet sokszor szeretnének hallani, felidézni. Egy-egy mesét hosszabb ideig mesélünk, hogy előkészítsük a későbbi dramatizált megjelenítést.
- A mesélés egyik rendszeresen, nap, mint nap megvalósuló formája az elalvás előtti mesélés.
- A gyermekek szövegértését az ismert mesék képsorozatainak összeválogatásával, mesekönyv készítéssel, egy - egy szereplő közös jellemzésével, egy-egy fontos mesejelenet felelevenítésével is ellenőrizzük.
- Az anyanyelvi nevelés egyik fontos eszközeként használjuk a bábót, mellyel indirekt módon segítjük a gyermekeket a magyar nyelv használatában, a kapcsolatteremtésben és kapcsolattartásban egyaránt. Az érzelmein keresztül látó gyermeket segítjük bábjátékában vagy nézőként, vagy cselekvő partnerként önmagát és a világot megismerni, emberi kapcsolatait megteremteni, mélyíteni, hogy belülről tapasztalja meg és élje át a pozitív erkölcsi tulajdonságokat. Ezzel az élménnyel és tapasztalattal hozzásegítjük a gyermekeket a helyes cselekvések megtalálásához a valódi világban is. A báb használatával a gyermekek gátlásainak oldását segítjük azáltal, hogy a "báb mögé bújva" bátran lehetnek önmaguk és formálhatják a történetet, beszélhetnek. Ehhez a bábos önkifejezési formához megfelelő méretű, gyermekkézzel mozgatható bábokat biztosítunk.
- A dramatikus játékhelyzetek megteremtésével, a benne megformált szerep tapasztalataival, az irodalmi és az együttes játéktevékenységek élményeivel segítjük a gyermekeket eljutni a közös dramatizáláshoz, melyben örömet jelent számukra az utánzás, az átváltozás, a furfang, a ceremóniák átélése.
- A kisebbek dramatizáló játékát kellékekkel, egy-egy szerep kiválasztásával segítjük, míg a nagyobbaknál már törekszünk a szerepnek megfelelő viselkedés, a történet időrendi sorrendjének megfelelő kialakítása, az érzelmek megjelenítése, a nyelvi kifejezések használata elősegítésére.
- Az irodalmi élmény, légkör, környezet megteremtésével, az eszközök, kellékek, jelmezek segítségével ösztönözzük a gyermekeket a történetek kreatív megformálására. Fontosnak tartjuk, hogy fantáziájuk által létrehozott cselekményeket jelenítsék meg, hogy ünnepeken közösen bábozzanak, dramatizáljanak.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- Az irodalmi élményeket a zene, a mintázás, rajzolás, a játék, mozgás, a hagyományok és szokások segítségével is elmélyítjük. Így többféle módon átélt és kifejezett élmény részeseivé válnak a gyermekek.
- A gyermekek saját vers- és mesealkotását, mint az önkifejezés egyik módját, valamint ennek mozgással és ábrázolással történő kombinálását csoportos helyzetben és egyénileg is inspiráljuk.
- Folyamatosan mintát nyújtó beszédviselkedésünkkel segítjük a jó beszédhallás, helyes ejtés, nyelvtanilag megfelelő beszéd kialakulását. Érdekes, új fogalmakkal ismertetjük meg a gyermekeket, ezáltal gyarapítjuk aktív és passzív szókincsüket. A bábozás, dramatizálás, mese kitalálás, befejezés, folytatás lehetőségeinek megteremtésével alkalmat teremtünk az összefüggő beszéd és párbeszéd gyakorlására, kommunikációs jelrendszer alkalmazására, nyelvi emlékezet és gondolkodás fejlődésére, valamint a gyermekek szabad önkifejezésének kibontakozására.
- A szülők figyelmét ráirányítjuk a rendszeres mesélés, az élőszó, a beszélgetés fontosságára, ötleteket adunk az otthoni mesetár összeállításához.

5.2.2 Ének, zene, népi játék, tánc

Célunk: A gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, az éneklés, az énekes játékok, tánc megszerettetése, a zenei ízlés formálása. A zene, és a közös játékok örömeinek megélésén keresztül a szociális, értelmi, kommunikációs mozgásos képességek komplex fejlesztése.

Feladataink:

A zenei anyagok életkornak megfelelő válogatása és közvetítése.

A zenei tevékenységek változatos formáinak biztosítása.

A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerése, továbbélésének segítése

A zenei anyanyelv megalapozása

A zenei anyag életkornak megfelelő válogatása és közvetítése

- A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.
- A zenei anyanyelv megalapozására törekszünk, ezért a dalanyag összeállításában a néphagyomány gazdag gyermek és népdalkincséből válogatunk, amely segítségével átörökítjük a magyar zene dallamvilágát, a hozzá tartozó népszokásokat, hagyományokat, megérezzetjük az összetartozás, a közös éneklés és mozgás örömeit.
- Jó hangulatú mondókázással, énekléssel, hangszerjátékkal, énekes beszélgetéssel alapozzuk meg a csoportok zenei légkörét. Tiszta, szép énekléssel, hangszerjátékkal, igényes zenehallgatási anyag biztosításával esztétikai élményt nyújtunk a gyermekeknek, átadjuk a zenélés örömeit, a zene keltette emóciókat.
- A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

A zenei tevékenységek változatos formáinak biztosítása

- A kisebbeket az anya - gyermek érzelmi kapcsolatát idéző ölbeli játékokon keresztül magyar népi mondókákkal, kis hangterjedelmű dalokkal ismertetjük meg. A játékos utánozó mozgással kísért mondókázások és dalolgatások segítségével egyre nagyobb érzelmi biztonsághoz juttatjuk a gyermekeket és lehetővé tesszük, hogy közben tapasztalatokat gyűjtsenek az együttes játék, mozgás örömeiről. A gyakori ismétlések egyre jobban segítik az éneklési készség fejlődését.
- A gyermekek megfigyelik környezetük hangjait, beszédükben, mondókázás, énekelgetés közben gyakorolják a halk - hangos, magas - mély, gyors - lassú különbségeit. Mozdulataikkal az egyenletes lüktetést érzékelik.
- A nagyobbak már szívesen és sokat énekelnek. Dalos játékaik 5 hang terjedelmű pentaton dallamok. Éneklési készségüket folyamatosan fejlesztjük a tiszta éneklést segítő légző és hangképző gyakorlatokkal. Zenei hallásukat finomítjuk a magas - mély, halk - hangos, gyors - lassú relációk gyakorlásával, a dallamfelismerő, dallambújtató játékokkal. A hangszínfelismerésben egyre árnyaltabb megkülönböztetésre készítetünk. Kialakítjuk az egyenletes lüktetés, motívum hangsúly biztonságos érzékelésének képességét, majd ezekre építjük a dalok, mondókák ritmusának megéreztetését, a különböző ritmusvisszhang játékok megismerését. A ritmushangszereket az egyenletes lüktetés, a ritmus, a halk- hangos, a gyors - lassú, a motívumhangsúly kiemelésére is alkalmazzuk. Közösén is készítünk egyszerű ritmushangszereket dobozokból, termésekből barkácsolással.
- Gazdag mozgásanyagú dalos játékokkal ismertetjük meg a gyermekeket, egyszerű tánclépéseket sajátítottunk el. Mindezekkel elősegítjük az esztétikus, szép mozgás fejlődését és kialakítjuk a lányos és fiús viselkedésformákat tánc közben.
- A zenei alkotókedv felébresztésére változatos játékokkal adunk mintát és gyakorlási lehetőséget a gyermekeknek.
- A mondókák, énekes játékok gyakorlásával elősegítjük a helyes artikuláció fejlődését. Mondókákkal a ritmikus szövegben ismétlődő beszédhangok pontos észlelését, tiszta képzését, a jó beszédritmus érzékelését fejlesztjük. Az énekes szövegek hanglejtésével, hangsúlyával, ritmusával a magyar nyelv kifejező erejét érzékeltetjük. A zenei anyagokban előforduló szavakkal, fogalom párokkal gazdagítjuk a szókincsüket, megértésüket és használatukat éneklés, mozgás közben sajátítottatjuk el.
- A zenei nevelésben arra alapozunk, hogy a jókedvű játék a zenei képességeket fejleszti, a zenei feladatok megvalósításában a játékosság elvét érvényesítjük, a zenei és más nevelési területek komplexitását biztosítjuk.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését a zenei nevelés területén a terápiás hatásokra alapozva és a tehetségígéreteknek biztosított gazdagító programokkal végezzük.

5.2.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Célunk: A változatos alkotótevékenységek örömteli gyakorlásával a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagításával a saját képi formanyelv, az alkotó, kreatív önkifejezés fejlődésének elősegítésének tudatos, differenciált képességfejlesztése. Az esztétikai élmények befogadásának megalapozása, igény kialakítása, saját megjelenés, és a környezet esztétikai formálása

Feladataink:

- A feltételrendszer megteremtése
- A tevékenység változatos formáinak biztosítása.

A feltételrendszer megteremtése

- Csoportjaink, óvodánk tárgyai, dekorációi ízlésesek, színviláguk harmonikus. Az alkotó tevékenységek helyét úgy alakítjuk ki, hogy természetes fény érje az asztalokat és az eszközök állandó jelleggel elérhetőek legyenek.
- Jó minőségű eszközöket biztosítunk, azok biztonságos használatára szoktatunk, kialakítjuk a tevékenységekhez kapcsolódó egészségügyi és magatartási szokásokat.
- Természetes anyagokat gyűjtünk a gyermekekkel közösen, felhasználásukkal gazdagítjuk az ábrázolási tevékenységeket.
- Élményszerzési lehetőségeket teremtünk, a szűkebb és tágabb környezetben látható esztétikus jelenségeket megfigyeltetjük.
- Felkeltjük a gyermekek érdeklődését az alkotó tevékenységek iránt, követésre méltó, alkotásra készítő példát nyújtunk, a sokféle lehetőség közötti szabad választással.
- Az új technikák elsajátításának, gyakorlásának lehetőségét minden gyermek számára egyénileg is motiváljuk.
- Egyénileg segítjük a jó ceruzafogás kialakulását, a finommozgás fejlődését.
- Egymás alkotásaira való rácsodálkozást, egymás elismerését erősítjük.
- Ötletadással ösztönözzük az egyéni és közös alkotások létrejöttét, elősegítjük a tevékenység örömeinek átélését, az együttműködési készség, feladattartás fejlődését.
- Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek számára fontosabb a tevékenység, mint annak eredménye, értékelésünket az egyes gyermek egyéni fejlettségéhez igazítjuk, a pozitívumokat kiemeljük, megerősítjük, a lemaradásokat tapintattal kezeljük.
- A szülők szemléletét formáljuk a gyermeki alkotások elismerésére.
- A gyermekek alkotásait összegyűjtjük, elemezzük, a gyermeki fejlődés nyomon követésében fontos szempontként kezeljük.
- A gyermeki alkotásokat közösségi rendezvényen bemutatjuk és a tehetségek felismerésére törekszünk.

A tevékenységek változatos formáinak biztosítása

- Oldott, érzelmi telítettséget biztosító légkört teremtünk, motiváló magatartásunkkal fokozzuk a vizuális közlés iránti belső vágyat, igényt, tág teret biztosítunk az egyéni elképzelések kifejeződésének.
- Megismertetjük a gyermekeket koruknak megfelelő műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal.
- Sokféle lehetőséget biztosítunk a manuális tevékenységek gyakorlására, elősegítjük a finommozgások, értelmi képességek, képszerű gondolkodás fejlődését.
- A kisebb gyermekek építés, firkálás, gyurkálás közben ismerkednek az anyagokkal, eszközökkel, valamint az alapvető technikákkal. Tapasztalatokat szereznek a színek, formák világáról, tájékozódnak a tér síkjában, képeket készítenek érdeklődésük, kedvük

szerint, emlékképeik, képzeletük nyomán, melyben variálják, gyakran ismétlik saját motívumaikat. Ismerkednek az agyagozással, vizes homokkal, só - liszt gyurmával, egyszerű sík és térbeli formákat hoznak létre.

- Feladatunknak tartjuk, hogy a nagyobbak emlékeztük és megfigyelő-képességük segítségével, saját elképzeléseik alapján jelenítsék meg élményeiket, környezetükben történt eseményeket, cselekményeket. Sík- térbeli ábrázolásukban a képi elemeket egymáshoz, egymás mellé rendeljék és egyszerű összefüggéseket is megjelenítsenek. Emberábrázolásukban kifejezőbbé váljanak a részformák és egyszerű mozgások. Plasztikai alkotásaik egyre kidolgozottabbak legyenek, a kész munkákat, figurákat játékaikban használják fel. Változatos technikákat gyakoroljanak, egyre önállóbb, kreatívabb alkotásokat hozzanak létre, felhasználva a természetes anyagokat.
- Tevékenység közben megismertetjük a különböző anyagok, eszközök, technikák nevét, használati módját, gazdagítjuk a gyermekek szókincsét, bővítjük a nyelvhasználat területeit a kapcsolatok teremtésében, tartásában. Arra ösztönözzük a gyermekeket, hogy tevékenységeiket szóban is fejezzék ki, mondják el a hozzáfűződő élményeiket, alkotásaiknak adjanak címet. Segítjük nyelvi gondolkodásuk, kifejezőképességük fejlődését, gyakoroltatjuk a térbeli irányok, arányok nyelvi kifejezését.
- A tevékenységi területen lemaradó gyermekek számára egyénileg motiváló, saját szintjéhez igazodó, finommozgást fejlesztő lehetőségeket kínálunk fel, a tehetségcsírával rendelkező gyermekek számára gazdagító programokat biztosítunk. (festmények, szobrok, népművészeti alkotások, albumok, új technikák bemutatása)
- A családi nevelésben folyamatosan erősítjük az ábrázolási lehetőségek biztosításának fontosságát, kiemeljük személyiségfejlesztő hatását.
- Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására, a tehetségek bátorítására.

5.3 MINDENNAPOS MOZGÁS

Célunk: A rendszeres egészségfejlesztő testmozgáshoz való pozitív viszony megalapozása, a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatásának biztosítása. A mozgáskoordináció, a nagy-, és finommozgások intenzív, differenciált fejlesztése, az egészséges életmódra nevelés hatásainak kiegészítése, a személyiség erkölcsi, akarat tulajdonságainak megerősítése.

Feladataink:

A spontán, szabad játék keretében végzett, mozgásos tevékenységek feltételeinek biztosítása, az épületben és a szabad levegőn.

Irányított, mozgásos tevékenységek szervezése, az óvodai élet minden napján, az épületben, és/vagy a szabad levegőn.

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a. spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b. irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c. szervezett mozgásos tevékenység.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

a. A spontán, aktív szabad játék keretében végzett mozgásos tevékenységek biztosítása az épületben és a szabad levegőn:

- Megismerjük a gyermekek mozgásigényét, fejlettségét, terhelhetőségét.
- Kialakítjuk a helyszíneknek megfelelő szokásokat, szabályokat – játszószobában, tornaszobában, udvaron - különös tekintettel a balesetvédelemre, az egyes eszközök biztonságos használatára.
- Egyéni lemaradások esetén a mozgásra ösztönzés, a differenciált készség, képességfejlesztés mellett a szülőknek kompenzáló mozgásos játékokat ajánlunk, kezdeményezzük a segítő szakemberekkel való együttműködést.
- Az eltérő mozgásfejlődésű gyermekeket jelezzük a szenzomotoros fejlesztést végző kollégának.
- Udvarunk felszerelését jó idő esetén kiegészítjük a tornaszoba mozgásfejlesztő eszközeivel.
- Minden lehetőséget kihasználunk a szabad levegőn való spontán mozgásos játéklehetőségek biztosítására az évszakok sajátosságainak megfelelően.

b. Irányított mindennapos mozgásfejlesztés szervezése az óvodai élet minden napján az épületben és/ vagy a szabad levegőn

- A gyermekek alapvető testi képességei (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség) mellett az értelmi struktúrák és a szociális képességek differenciált fejlesztését elősegítő mozgás anyagot biztosítunk.
- A heti kötelező foglalkozások anyagának összeállításánál szem előtt tartjuk a mozgáskoordináció, a nagymozgások, testséma, egyensúlyérzék, téri tájékozódás, oldaliság, keresztcsatornák és a finommozgás életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelő fejlesztését, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.
- Gondot fordítunk a gerinc és lábboltozat deformitásainak megelőzésére, és a foglalkozások anyagába beiktatunk prevenciót szolgáló, tartásjavító és izomerősítő, valamint lábboltozat erősítő gyakorlatokat.
- Az egyes mozgásformák gyakorlására többszöri lehetőséget biztosítunk a készség szintű elsajátítás érdekében.
- A gyermekeket megismertetjük testrészeikkel, fejlesztjük testsémájukat, térészlelésüket, ritmusérzéküket, szerialításra való képességüket, bőr- és izomérzékeltetésüket.
- Változatosan használunk kézi- és tornaszereket (labda, ugrókötel, kendő, szalag, karika, bordásfal, tornaszekrény, tornapad, stb.).
- A mozgásos játékokat tekintjük az irányított mozgás, a heti nagy testnevelés és a mindennapi egészségfejlesztő mozgás legfontosabb eszközének.
- Kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazásával fejlesztjük társra figyelési, együttműködési képességüket, akarat tulajdonságaikat, szabály- és feladattudatukat, feladattartásukat és kitartásukat.
- Versenyjátékok során alakítjuk kudarcűrő képességüket, a sikerélmények egészséges átélését.
- A mozgásos feladatok végzése során folyamatosan gyakoroltatjuk a mozgáshoz köthető fogalmak, formák, megnevezését.
- Jó időben a szabadban, kedvezőtlen időjárás esetén a csoportszobáinkban a Montessori kör keretében tartjuk a mindennapi egészségfejlesztő tornát.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- Járással, futással, mozgásos játékokkal és légző gyakorlatokkal biztosítjuk a gyermekek felfrissülését, örömteli mozgását.
- Világos, konkrét, egyénre szabott értékeléssel támogatjuk a pozitív énkép alakulását.
- Bővítjük aktív és passzív szókincsüket a különböző testrészek, térirányok, mozgással kapcsolatos szakkifejezések használatával.
- Megismertetjük őket a tárgyak, tornaeszközök neveivel, cselekvések megnevezésével, az igék különböző módú, idejű, ragozású alakjaival, térbeli, időbeli, mennyiségi, hasonlósági relációkkal.
- A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezzük.

c. A szervezett mozgástevékenységek

során hangsúlyt fektetünk a testedzésre, figyelembe vesszük a játékoság elvét az egyéni sajátosságokat, az tehetséggondozást és a felzárkóztatást

A differenciált képességfejlesztés hangsúlyai:

3-4 évesek:

- játékba ágyazott nagymozgások gyakorlása, futások, járások, ugrások
- elemi mozgások – kúszások, mászások – begyakorlása
- egyensúlyérzék fejlesztő játékos forgások, hintázások, billegő gyakorlatok
- testsémát fejlesztő játékos gyakorlatok

4-5 évesek:

- nagymozgások játékos fejlesztése, futás, járások, ugrások
- elemi mozgások gyakorlása
- egyensúlyérzék, testséma, oldaliság fejlesztése
- téri irányok gyakorlása mozgásokkal

5-7 évesek:

- nagymozgást, egyensúlyérzék fejlesztő gyakorlatok
- testséma, oldaliság, keresztcsatornák fejlesztése
- koordinációt, szerialitást, finommozgást fejlesztő mozgásgyakorlatok

5.4 A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE – A MATEMATIKAI GONDOLKODÁS FEJLESZTÉSE, KOZMIKUS NEVELÉS

Célunk: A természeti-emberi-épített környezet cselekvő felfedezéséhez megismeréséhez fűződő pozitív érzelmi viszony, holisztikus szemlélet alakítása, az értékek védelmére, megőrzésére nevelés, a fenntartható fejlődés elveinek, szokásainak megalapozása. Az önálló véleményalkotás, döntési képesség, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, matematikai tapasztalatok gyarapítása.

Feladatok:

- A szervezett tapasztalatszerzés tervszerű gazdagítása.
- A környezet védelméhez, megővéséhez kapcsolódó szokások megalapozása,
- Matematikai tapasztalatok bővítése

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- A matematikai gondolkodás fejlesztése Montessori módszerekkel

Szervezett tapasztalatszerzés tervszerű gazdagítása

- A gyermekek szűkebb, tágabb környezete iránti érdeklődését, a közösséghez való tartozás élményét elősegítjük, támogatjuk, motiváljuk.
- Megismertetjük a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- Építünk a gyermekek előzetes tudására, tapasztalataira.
- Megismertetjük a gyermekeket világunk kialakulásával, fejlődésével és az ezekkel kapcsolatos összefüggésekkel.
- A szűkebb természeti, emberi, tárgyi környezet ismertetésében a helyi adottságokból adódó élmény és tapasztalatszerzési lehetőségeket kihasználjuk.
- Megismertetjük a gyermekeket tágabb természeti, társadalmi környezetükkel, szülőföldjükkel, a hazai táj, a helyi népszokások, nemzeti, családi hagyományok és a tárgyi kultúra értékeivel.
- A gyermeki felfedezések, rácsodálkozások örömeit cselekvéses tanulással biztosítjuk.
- Környezet tárgyai, jelenségei tevékeny megtapasztalását és felidézését minél több érzékszerv bevonásával segítjük.
- A gyermekek érzékszerveinek, megfigyelőképességének, emlékezetének, képzeletének, gondolkodásának, beszédképességének fejlesztésében differenciálunk, egyéni bánásmódot alkalmazunk.
- Az elemi ok – okozati összefüggések cselekvő felfedeztetésére problémahelyzeteket gyűjtünk, eszközöket készítünk.
- A gyermek ítélőképességét önálló véleményalkotását, döntési képességét differenciált feladatokkal fejlesztjük, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.
- A megszerzett tapasztalatokat, megfigyeléseket rendszerezzük, bővítjük, komplex feldolgozással segítjük elő rögzítésüket.
- Évente minimum két témát projektben dolgozunk fel, a szülők bevonásával.
- Egyéni fejlődés nyomon követése alapján megtervezzük a hátránykompenzálás, és a tehetséggondozás feladatait.
- Digitális technológia alkalmazásával megörökítjük és felidézzük a közös élményeket, tapasztalatokat, változásokat.

A környezet védelméhez, megóvásához kapcsolódó szokások alakítása

- Szűkebb és tágabb környezet megóvására egyrészt pozitív felnőtt mintanyújtással és a környezetvédelmi szokások tudatosításával (növények, állatok védelme, az egészséges, környezettudatos életvitel alapjellemezőinek ismerete, környezetünk rendjének, tisztaságának őrzése, egészséges és káros anyagok megkülönböztetése, ellenállás a fogyasztói társadalom káros hatásainak, reklámok megbeszélése, a társas kapcsolatok alakításáért vállalt felelősség stb.) nevelünk.
- Másrészt csoportban, az udvaron, a séták, kirándulások, utazások alkalmával a környezet, természet megóvása szokásait következetesen formáljuk, gyakoroltatjuk, értékeljük. (szemetelés kerülése, „mi” fánk fejlődésének figyelemmel kísérése, gondozása, növények megcsodálása, letépésük, letaposásuk elkerülése, a csigák, rovarok, bogarak, giliszták megfigyelése kertünkben, madárvédelem, madáretetés, a

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

gyalogos közlekedés szabályainak betartása, tapasztalatok szereztetése a szelektív hulladékgyűjtésről stb.)

- Kihasználjuk a véleményformálási lehetőségeket, döntési helyzeteket teremtünk. (szemetes utca látványa, letördelt ágak a parkban, több gyümölcs, zöldség vagy sok édesség fogyasztás, mozgás vagy tévezés, üldögélés, víz felesleges folyatása vagy takarékos használata, kevés rajz egy papíron, vagy takarékos, átgondolt papírhasználat stb.)
- Kihasználjuk a közvetlen környezetünk lehetőségeit a környezetvédelmi attitűd formálására, ismeretek bővítésére, a fenntarthatóság megalapozására.

Matematikai tapasztalatok bővítése - A matematikai gondolkodás fejlesztése Montessori módszerekkel

Matematikai tapasztalatok bővítése

- Matematikai érdeklődés kielégítését, felkeltését, a tapasztalatok, ismeretek gazdagítását a gondolkodás fejlesztés kiemelt területének tekintjük.
- Matematikai tartalmú tapasztalatokat mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok, összefüggések felismerését segítő játékokkal, játékos feladathelyzetekkel bővítjük.
- A gyermek tér,- sík,- és mennyiségsszemléletét tudatosan fejlesztjük a mindennapi élethelyzetekben és a kezdeményezéseken, Montessori körben egyaránt.
- Pozitív viszonyt alakítunk ki a problémahelyzetek megoldásához.
- A matematika tartalmú tapasztalatok, ismeretek tevékenységekben való alkalmazására motiválunk, helyzeteket teremtünk.
- A gyermek fejlődésének nyomon követését, az egyéni készségek, képességek fejlődésének elősegítését differenciált feladatokkal biztosítjuk, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.

A matematikai gondolkodás fejlesztése Montessori módszerekkel

Az óvodai matematikai nevelés Montessori rendszerében kézzelfogható, cselekvő megtapasztalást, szenzomotoros befogadást jelent, azaz a matematikai tapasztalatok, ismeretek tevékenységekben való alkalmazását. Fontos az életkornak megfelelő, személyes átélés és az érzelmi, akarati motiváltság biztosítása.

A matematika már kicsi kortól megalapozható, ha a tényleges cselekvésből indul ki. A tanulás fő forrása a gyermek saját tapasztalata. Az értelmi fejlesztés folyamatában a matematikai nevelésnek a gondolkodás fejlesztése és a valóság mennyiségi és formai viszonyainak megismerése révén van nagy szerepe. A gyerek fejlettségéhez mért érdekes feladat, problémahelyzet felkelti érdeklődését, mozgósítja találékonyságát. A próbálkozások lehetnek sikeresek vagy sikertelenek, a tévedés is természetes velejárója életünknek, alkalmat ad a megoldások keresésére, a megküzdés gyakorlására.

A matematikai nevelés a gyermek kognitív fejlődésének egyik alapvető pillére, amely az absztrakció magasabb szintjeire készíti elő a gondolkodást. A tudományosan átgondolt, strukturált tananyag nemcsak az aritmetikai műveletek elsajátítását segíti, hanem a logikus gondolkodás és a problémamegoldó képesség fejlődését is támogatja. Montessori

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

szemléletében a matematika a „szellemi tréning pályájaként” funkcionál, amely fokozatos, tapasztalati úton építi fel a számfogalmat.

A Montessori-módszer matematikai eszközei lehetővé teszik a mennyiségi és minőségi összefüggések játékos megtapasztalását:

- **Piros-kék rudak:** a számfogalom 1–10 közötti megalapozása, a sorbarendezés, bontás és kiegészítés gyakorlása.
- **Orsók:** a számjegy–mennyiség megfeleltetés, valamint a 0 fogalmának bevezetése.
- **Színes gyöngyfüzerek és gyöngykígyó:** a tízes átlépés, az összeadás, illetve szorzás szemléltetése.
- **Aranygyöngy készlet:** a tízes számrendszerrel való tapasztalatszerzéséhez, fogalmi megalapozásához
- **Piros korongok:** a páros és páratlan számok különbségének felfedezése.
- **Dörzspapír számok:** a számjegyek formai megismeréséhez, a finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztéséhez

A gyermekek aktív tevékenység és cselekvés során természetes helyzetekben szereznek matematikai tapasztalatokat (pl. „hány pohárra van szükség”, „ki a magasabb”), miközben fejlődnek alapvető megismerő képességeik: érzékelés, észlelés, emlékezet, probléma felismerés és problémamegoldás.

A matematika szorosan összefonódik az életre neveléssel, hiszen a gyermekeket körülvevő valóság mennyiségi és térbeli viszonyai a mindennapi tevékenységekben folyamatosan jelen vannak. A Montessori által kidolgozott **geometriai eszközök** – síkidomok szekrénye, mértani testek, mértani titokzsák – a térszemlélet és a formafelismerés élményszerű fejlesztését szolgálják.

Kozmikus nevelés

A **kozmosz nevelés** a Montessori-pedagógia egyik meghatározó sajátossága, amely holisztikus szemléletben mutatja meg a világ összefüggéseit. Nem egyetlen tantárgy vagy tudományterület, hanem egy átfogó gondolkodásmód, amely a gyermekeket a világ egységének, a természet és az ember alkotta kultúra kölcsönhatásainak felismerésére vezeti.

Lényege nem a kész tudás átadása, hanem az önálló felfedezés útjának megmutatása. Piaget nyomán a gyermek aktív szereplőként kísérletezéssel, hipotézisek felállításával és saját megfigyeléseivel jut el a megértéshez, így a tanulás valódi élménnyé és tartós tudássá válik.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

A kozmikus nevelésben kiemelt szerepe van a **természetismereti tapasztalatoknak**, melyek élményszerű tevékenységeken – séták, múzeumlátogatások, állatkerti és botanikus kerti programok – keresztül épülnek fel. A konkrét élmények fokozatosan vezetnek az absztrakcióhoz és a fogalmi gondolkodás kialakulásához.

Montessori a kozmikus ismeretek körébe sorolja mindazon tudományágakat, amelyek a világ természeti jelenségeit és az emberi kultúra fejlődését tárják fel: **geográfia, botanika, zoológia, csillagászat, fizika, kémia, kulturális antropológia, régészet, történelem**. Ezeket nem elkülönítve, hanem egységes, integrált módon szükséges közvetíteni, hogy a gyermek megtapasztalja: a világ minden eleme szoros összefüggésben áll egymással.

Az óvodai gyakorlatban a kozmikus nevelés alapjai a következőképp jelennek meg:

- **Geográfia:** vizek és szárazföldek elhelyezkedése, felszíni formák, az ember és környezete kapcsolata.
- **Botanika:** a növények részei, felhasználásuk, évszakok hatása, növényvilág sokfélesége.
- **Zoológia:** állatok élőhelye, életmódja, kapcsolata a növényekkel.
- **Csillagászat, fizika, kémia:** az anyagi világ törvényszerűségeinek megismerése kísérletek és tapasztalatok révén.
- **Történelem:** az emberi fejlődés alapjai, a civilizációk vívmányainak tisztelete más műveltségi területekkel összekapcsolva.

A kozmikus nevelés közvetítendő értékei:

- az emberiség kulturális örökségének megbecsülése,
- más népek és kultúrák elfogadása,
- ökológiai szemlélet és felelősségvállalás,
- tolerancia és együttműködés,
- a világ megismerésének igénye, az ismeretek folyamatos megújítása.

A kozmikus nevelés tehát nemcsak rendet teremt a gyermek tapasztalataiban, hanem hozzájárul ahhoz is, hogy **erkölcsi felelősséggel bíró, tudatos döntéseket hozó személyiséggé váljon**, aki képes az univerzum egészében elfoglalt helyét és feladatait felismerni.

5.5. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Célunk: A gyermeki munka, a munkajellegű tevékenységek megszerettetésén keresztül olyan képességek, készségek, attitűdök, tulajdonságok megalapozása, amelyek pozitívan

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

befolyásolják a gyermek közösségi kapcsolatait, feladattudatának, kötelességteljesítésének alakulását.

Feladataink: A munkajellegű tevékenységek feltételeinek megteremtése, változatos formáinak gyakorlása

Fejlesztő értékelés a folyamatban

A szociális tanulás egyik hatékony formája a munka, amely óvodáskorban a munka jellegű tevékenységekben jelenik meg. Az óvoda gyermek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért, majd a közösségért végzik, kezdetben segítséggel, később teljesen önállóan, öntevékenyen. A gyermek számára a játékos munkajellegű tevékenység örömet jelent, önmaga kipróbálására, környezetének megismerésére, az érzelmileg közel álló személyekkel való együtt munkálkodásra ösztönzi.

A munka jellegű tevékenységek feltételeinek megteremtése, változatos formáinak biztosítása

- Az örömteli munkajellegű tevékenységek végzéséhez serkentő légkört teremtünk, megfelelő időt és eszközöket biztosítunk.
- A gyermekek egyéni fejlettségének figyelembevételével, türelmes irányítással szervezzük a folyamatokat a gyermeki önállóság kiteljesítésének érdekében.
- Mindegyik munkafajtánál mintát nyújtunk az eszközök, a fogások, s azok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segítünk, hogy a gyermek minél többször át tudja élni a munka örömet, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét, pozitívan alakuljon feladattartása, kötelességtudata.
- A gyermek a saját szükségleteinek kielégítésével kapcsolatos tevékenységekben való önállóságát egyénre szabottan erősítjük.
- A kisebbek, gyengébbek segítésére, a közösségért, másokért végzett munkára többféle, változatos tevékenységet szervezünk. (kisebbség segítése az önkiszolgálásban, növények ápolása, csoportszoba rendbe tétele, átrendezése, játékok elrakása, üzenetátadás, csoportdíszítés)
- A közösségi kapcsolatok a kötelesség - és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája
- Az évszakok jellegzetességeinek megfelelően szervezzük a kerti munkát:
 - Ősz: levélgyűjtés, seprés az udvaron, termésgyűjtés, gyümölcszsüret
 - Tél: hó seprés, lapátolás
 - Tavas: csíráztatás, rügyeztetés, palántázás, ültetés, locsolás
 - Nyár: évszáró előtt az óvoda udvarának feldíszítése, növénygondozás, locsolás
- Rendszeresen, tudatosan tervezetten teremtjük meg a lehetőségét a munka jellegű tevékenységek gyakorlásának, (környezet-, a növény- és állatgondozás), valamint adunk olyan megbízatásokat, melyek által lehetőség nyílik a gyermekek kapcsolatteremtő, kommunikációs és segítőkészségének, felelősségtudatának megalapozására (társakkal közös munkavégzés, üzenetek átadása, segítséget hívni, más csoportba valamit átvinni, elkérni stb.).
- Ünnepek előtt megszervezzük a gyermekek csoportszobai takarításban, dekorálásban, teremrendezésben való részvételét.
- A szívesen és játékosan végzett sokféle munkajellegű tevékenységgel is a pszicho-szociális érést, az iskolai tanulásra való felkészülést támogatjuk.

Fejlesztő értékelés a folyamatban

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- A gyermekek munkajellegű tevékenységei során reális, a gyermek önmagához mért fejlődését elismerő, a hiányosságok pótlását segítő értékelést alkalmazunk.
- Az értékelés fejlesztő hatását konkrét megfogalmazással, az egyes munkajellegű tevékenységek fontosságának hangsúlyozásával fokozzuk.
- Az önállóság mellett az együttműködés, összedolgozás, egymás segítése, a közös tervezés, kreatív ötletek, problémamegoldás, kitartó munkavégzés és befejezés értékeit emeljük ki.

5.6 A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Célunk: Az óvodáskorú gyermekek képességeinek optimális fejlesztése, a szándékos tanuláshoz való pozitív hozzáállás megalapozása, a kíváncsi attitűdök erősítése, ismereteik, tapasztalataik bővítése és rendezése minden tevékenységi területen az egész nap folyamán.

Feladataink:

- Az életkori és egyéni sajátosságoknak, a csoport összetételének megfelelő tanulási folyamat biztosítása a Montessori pedagógia adaptációjával, kéttanáros módszerrel, intenzív tehetségfejlesztéssel.
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás szerepének optimalizálása a gyermeki személyiség fejlődésében.

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Az életkori és egyéni sajátosságoknak, a csoport összetételének megfelelő tanulási folyamat biztosítása a Montessori pedagógia adaptációjával, kéttanáros módszerrel, intenzív tehetségfejlesztéssel:

- A gyermek önkéntelen tanulását, cselekvő aktivitását az előkészített környezet folyamatos fejlesztésével, a Montessori alapelvek érvényesítésével támogatjuk.
- Az előkészített környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire, a csoport összetételére.
- A szervezett tanulási helyzetekben párhuzamos tevékenységek során differenciált módszerekkel segítjük, a szociális, értelmi, mozgásos, az anyanyelvi kommunikációs készségek, képességek fejlődését.
- A szervezett tanulási folyamat kgyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg
- Változatos lehetőségeket teremtünk a játékos, mozgásos, a gyermekek érzékszerveit foglalkoztató, cselekvő aktivitásra épülő tevékenységekre, tapasztalásokra egyéni, páros, mikrocsoportos és csoportos szervezési formákban.
- Az anyanyelvi készségek és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztését kiemelten kezeljük mind a spontán adódó, mind a tudatosan tervezett tanulási helyzetekben.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- Hangsúlyt helyezünk a felfedezés örömeinek megtapasztaltatására, a kreativitás fejlesztésére, a több érzékszerven keresztül történő tapasztalatszerzésre..
- Az egyéni munkaformában az önálló elképzeléseket, a kitartó feladatvégzést ösztönözzük, támogatjuk.
- A páros és mikrocsoportos formában az együttműködési készségek fejlesztését kiemelten kezeljük.
- A tanulás irányítása során személyre szabott, az önmagához mért fejlődést előtérbe helyező, pozitívumokat kiemelő értékeléssel segítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztésére, fejlődésük nyomon követésére.
- Kihasználjuk a „kéttanáros” modellben lévő lehetőségeket a gyermekek személyiségének optimális kibontakoztatására, a differenciált nevelőmunkára, hátránykompenzálásra, tehetséggondozásra.
- A csoporton belüli tehetségfejlesztésre, gazdagító programok kidolgozására és a nagycsoportosok tehetségműhelyben való intenzív fejlesztésére szolgáló projektek kidolgozására nagy hangsúlyt fektetünk.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás szerepének optimalizálása a gyermeki személyiség fejlődésében

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, a gyermekek egész napi tevékenysége során adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógusok által kezdeményezett tevékenységi formákban és spontán helyzetekben valósul meg.

Fontos feltétele a gyakori aktív cselekvő tapasztalatszerzés, a természetes környezetben való megismerés, a szóbeliség, a látottak és tapasztaltak szóbeli kifejezése.

Hatására alakul a gyermek vilásképe, ismeretei bővülnek, rendeződnek, fejlődik a megfigyelés, az emlékezetbe vésés és felidézés, gondolkodása eljut a képszerű, szemléletes gondolkodás szintjére.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás – és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlati problémamegoldás,
- (5-35 perces) fokozatosan növekvő időtartamú csoportos, illetve mikrocsoportos foglalkozásokon való részvétel.

A tehetséggondozás óvodánkban 5 éves korig csoporton belüli differenciált fejlesztéssel, 5 éves kortól minden nagycsoportos számára tehetséggondozó műhelyünkben is működik. A nagycsoportos gyermekek 6-8 fős csoportokban 1-1 héti, az évfolyamán egymást váltva vesznek részt a műhely foglalkozásain. A gyermeklétszámtól függően két heti, vagy három

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

heti váltásban. A műhely foglalkozások egyik típusa a kozmikus nevelés témái köré épül fel. A komplex tervek készítésekor a gyermekek fejlődésének nyomon követése alapján, gyermekre szabottan állítjuk össze a tevékenységi lehetőségeket. Egyrészt felmérjük, ki mely területeken teljesít önmagához mérten jól, illetve kik azok, akik valamely területen az átlagnál jobbak. Velük tehetségsíráként foglalkozunk.

Kidolgoztuk a korai idegennyelv-elsajátítás tehetséggondozásban alkalmazható projektjeit is.

A korai idegennyelv-tanulás alapelveinek, céljainak és feladatainak érvényesülése a szülők által igényelt fakultatív programok biztosításában és a tehetségműhelyek programjának kialakításában

A korai idegennyelv-elsajátításhoz szükséges optimális feltételek elve:

- Az anyanyelv elsajátításhoz hasonlóvá tehető folyamatként értelmezzük, ennek megfelelően tervezzük és szervezzük a korai nyelvi nevelést (nyelvtanítás helyett).
- Megfelelően képzett szakembereket alkalmazunk (nyelvtudás + korai nyelvelsajátítás módszereinek ismerete, szelíd nyelvi nevelés, tartalom központú, változó alprogram alkalmazása).
- A rendszeres gyakorlás lehetőségét biztosítjuk.
- A létszámhatárok tartását, az egyéni és kiscsoportos gyakorlás biztosítását a megfelelő munkaformák alkalmazásával érjük el.
- Olyan nyugodt, derűs, szorongásmentes légkört biztosítunk, melyben a próbálkozás természetes, a gyermekek tudják, hogy mindig segítséget, támogatást kapnak, ha vállalkoznak a megszólalásra, a tevékenységekben, játékokban való részvételre.
- A megerősítés, a pozitívumokra való odafigyelés elvét alkalmazzuk.
- Minden gyermeket elismerünk azon a szinten, ahol tart, az önmagához mért fejlődést, az odafigyelést, az erőfeszítéseket metakommunikációval és dicsérettel jutalmazzuk.
- Sikerélményt nyújtunk a gyermekeknek a belső motiváció, a nyelvelsajátításhoz való pozitív viszony megalapozásához.

A játékos, élményszerű, érzékszervi megtapasztalásra, tevékenységekre épülő nyelvelsajátítás elve:

- Óvodáskorú gyermekeknél a nyelvelsajátítás természetes eszközeinek tekintjük a dalokat, ritmikus mondókákat, verseket, melyek mozgással, játékkal összekötve gyorsan rögződnek.
- Az élményszerűség biztosításában nagyon fontosnak tartjuk a játékokat, a játékos, vidám tevékenységeket, érzékszervi megtapasztalásokat, amelyek ennél a korosztálynál az érdeklődés fenntartásának legfőbb eszközei.

A korai idegennyelv-elsajátítás célja, általános feladatai

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Célunk: Az idegen nyelv iránti érdeklődés felkeltése, korai, örömteli nyelvtanuláson keresztül az érdeklődés fenntartása, a későbbi nyelvtanulás és idegen nyelven történő kommunikáció motiválása, tehetséggondozás.

Feladatunk: A korai idegennyelv- elsajátítás alapelveinek megfelelő nevelőmunka kialakítása a tehetségműhelyben és a fakultatív foglalkozásokon.

A korai idegennyelv elsajátítás alapelveinek megfelelő nevelőmunka kialakítása

Játékos tanulással ragadjuk meg és tartjuk fenn a gyermekek érdeklődését

Tekintetbe véve az életkori sajátosságokat a nyelvelsajátítás szinte kizárólagosan játékos formában és dalok éneklésével történik. A dalok tartalmának anyanyelven történő ismertetése és számos nonverbális eszköz (gesztikuláció, arcjáték/mimika, hanghordozás, testtartás) használata segíti a megértést.

Minden lehetőséget megteremtünk a nyelv, a beszéd gyakorlására

Mivel a nyelvelsajátítás folyamata a beszéd és maga a nyelv alkotóelemeinek a kiválasztását, összeállítását, ellenőrzését és újra felépítését is magában foglalja, fontos minden lehetőség megteremtése, ahhoz hogy többször hallják a nyelvi anyagot a gyerekek, legyen alkalmuk kísérletezni vele, ízlelgetni a különböző formulákat, majd kommunikáció során tesztelni helyességüket.

Egyéni bánásmódot és differenciált fejlesztést biztosítunk

A gyermekek motiválásában, a mindennapi helyzetekhez kapcsolódó kommunikáció szűkítésében, bővítésében, a nekik szóló kérdések, dalos játékok, játékos feladatok tervezésében, megfigyelt, elemzett fejlettségi szintjükből indulunk ki. Kihasználjuk a lehetőségeket a párbeszédhez helyzetek teremtésére, passzív és aktív szókinccsük bővülésének támogatására, a pozitívumok kiemelésére.

A szülők által igényelt fakultatív programokon 3 éves kortól, és Montessori tehetséggondozó műhelyünkben találkoznak a nagycsoportos korú gyermekek a korai idegennyelv-elsajátítás lehetőségével. A különböző életkor (5-7 év) nem jelent problémát a csoportmunkában, hiszen egyrészt a gyerekek segítik és ösztönzik egymást, másrészt a megfogalmazott kérdések szintje is igazodik a gyermekek egyéni szintjéhez. Az ezt követő önálló munka során nyílik lehetőség a teljesen egyéni foglalkozásra, az idősebb, illetve gyorsabban fejlődő, tehetséges gyermekek plusz igényének kielégítésére.

Hibajavítás helyett jó példát nyújtunk

A korrekció lényegében az ejtett hibák minőségi változásának a megfigyelésére redukálódik. A beszéd tulajdonságait vizsgálva egyértelműen kibontakoznak a nyelv elsajátításának egymást követő szintjei. Ahelyett, hogy ragaszkodnánk a korrekt forma ismételt hangoztatásához, jó példával, modellértékű beszéddel próbáljuk rögzíteni a helyes nyelvhasználatot.

Egyszerű formákat használunk, megőrizve a nyelv természetességét.

A gyermek a nyelv egészéből vonja le a következtetéseit, alkot szabályokat, vizsgálja őket és épít új szerkezeteket.

A fokozatosság biztosítása a sikerélmény érdekében

Legfontosabb a jó beszéd-példa nyújtása. Ahogyan a szülők ösztönösen igazítják beszédstílusukat a gyerekeikéhez, mindig átlagosan egy morfémaival gazdagabb mondatokat alkalmazva, ugyanúgy az óvónő is kérdéseit, mondanivalóját az adott korcsoporthoz alakítja. Törekedve az egyszerűbb nyelvtani formák alkalmazására, a

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

kulcs-szerkezetek hangsúlyozására, az egyszerű hely (itt) és idő (most) használatára és nem utolsó sorban a konkrét nyelvhasználatra (konkrét dolgok és cselekvések) szem előtt tartva a tényt, hogy a gyermek mindig többet megért, mint amennyit használni képes.

A korai nyelvelsajátítás stádiumai

Kezdetben a hangsúly a különböző tárgyak, állatok, személyek neveire kerül. Ezeket könnyű szemléltetni, fontos részét képezik a nyelvnek és a legváltozatosabban taníthatók. Ezen a szinten a szókincs több mint 80%-a főnév. A "kétszavas" szinten a gyerekek képesek legalább két szóból álló mondatokat (rövid kérdéseket és válaszokat) alkotni. Ekkorra már 50 szó körüli a szókincs, melyből 75% főnév, 15% ige. Háromtagú kifejezések alkotására általában 200 körüli szó birtokában képesek a gyerekek. A szófajok megoszlása a következő: főnév/ 100, ige/ 60-70, melléknév, névszók/30.

A megvalósítás módszerei, eszközei

A Montessori eszközök használata végtelen lehetőséget nyújt a korai nyelvelsajátítás támogatására. A szinkártyák, állatok képei, évszakokat ábrázoló kirakók sorából kiemelkednek a rendkívül sokoldalúan használható, különböző méretű színes rudak. A tényleges eszközhasználat mellett: babázás, autózás, állatokkal való játék, tárgyakhoz-cselekvésekhez kapcsolt ismeretanyag, konstrukciós játékok, - szerepjátékok / beszédmodellek bemutatása, (boltos játék, telefonálás, az orvosnál...) - legfőképpen pedig a dalok, versek ismétlése, mely során a ritmikus hangzású szavak, a bennük rejlő zeneiség és játékoság biztosítja az új ismeret könnyed befogadását.

A szellemi fejlődés tényezői, egyéni sajátosságok

Amíg a gyermekek egy részénél rövid távú memóriával tudunk csak számolni és szükséges, hogy lássák, hallják, megérintsék az eszközöket, amelyekkel műveletet kell végezniük, addig mások tovább" észben tudnak tartani" szavakat, gondolatokat és képesek elvontabb fogalmak, szimbólumok behelyettesítésére. A több dimenzióban, egy időben való gondolkodás és a fő- és alosztályok egymáshoz viszonyításának képessége nem alakul ki 6-7 éves kor előtt.

Verselés, mondókázás, mesélés szerepe a korai idegennyelv-elsajátításban

- Az általunk összegyűjtött vers, mondóka, mese anyag elsősorban a gyermekek szókincsének bővítését, a passzív szókincs aktivizálását, idegen nyelvi megszólalásuk ösztönzését szolgálja.
- A szakember példaértékű előadásmódjával, kiejtésével is segíti a nyelvelsajátítást, motiválja a gyermekeket, illetve megszeretteti velük az idegen nyelvet.
- A vers, mondóka és mese kiválasztása során figyelembe vesszük azt az elvet, hogy a meglevő szókészleten túl, mindig megfelelő arányú (körülbelül 20%) új szókincs, kifejezés is bevezetésre kerüljön. Ennek megértését a már ismert szókörnyezet, a pedagógusi előadásmód segíti, az anyanyelvi módszernek megfelelően. A dramatizálás során a nyelvi tartalom kifejezésére kerül sor.
- A verselés, mondókázás, mesélés során törekszünk annak dramatikus elemekkel való előadására.
- Miután a passzív szókincsbe bekerült az új kifejezés, lehetőséget biztosítunk további dramatikus játékok, helyzetgyakorlatok segítségével annak aktivizálására.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- A nyelv ritmusa, dallama, a szavak hangsúlya, hanglejtése alapvető hangsúlyt kap a vers, illetve mondóka készlet kiválasztásánál.
- A mesék kiválogatása során fontos alapelv, hogy olyan nyelvi formulák ismétlődjenek a történetben, melyeket a gyerekek saját élethelyzeteikben is tudnak alkalmazni.
- A mesélés során az interaktivitás fontos szerepet kap, hiszen elősegíti a történet megértését, illetve az alapszókincs aktivizálását, így sikerélményt biztosítva idegen nyelven.

Korai idegennyelv-elsajátítás zenei anyagok felhasználásával

- Az idegennyelv prozódiajának elsajátításában, a nyelv megszerettetésében bevált módszer a dalok használata.
- Az általunk bemutatott gyermekdalok a gyermekek alap szókincsének, valamint helyes kiejtésének kialakításában fontos szerepet foglalnak el.
- A jól kiválogatott gépi zene nagymértékben motiválja a gyermekeket az idegen nyelvű gyermekdalok éneklésére.
- A dalok összeválogatásának fő szempontja továbbra is az idegennyelv - elsajátításának támogatása, motiválása, ugyanakkor ezekkel gyermekdalokkal, mondókákkal gazdagítjuk a gyermekek zenei nevelését is.
- A gyermekek számára válogatott gyermekdalokat mozgással, játékkal kísérve mutatjuk be, mely biztosítja a gyermekek aktív részvételét, s így még eredményesebbé teszi a nyelvelsajátítás folyamatát.

Korai idegennyelv-elsajátítás megvalósítása alkotó tevékenységek során

- A korai idegennyelv-elsajátításának természetes részeként alkalmazzuk az alkotó tevékenységek idegennyelvű instruálását, támogatását is. (Szókincsbővítés kiterjed minden eszközre, technika megnevezésére, témákra stb.)
- Az alkotómunkát gyermekdalokkal kísérve segítjük a nyelv felszabadultabb használatát, mivel a közvetlen figyelem az alkotáson van.

6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget, feltételeket az alapprogram három területen fogalmazza meg: testi, lelki, szociális érettség. A három terület alá soroltuk be azokat a fejlődési jellemzőket, melyek a gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként alakulnak ki a gyermekek többségénél az óvodáskor végére.

A szempontok alapján mérlegeljük az egyes gyermekek iskola kezdésének optimális időpontját, majd szakmai véleményünkről tájékoztatjuk a szülőket. Ha álláspontunk nem egyezik a szülők véleményével, szakértői vizsgálatot kérünk. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre a szakemberek döntése alapján.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

6.1. TESTI ÉRETTSÉG

A testi fejlettség jellemzői:

- első alakváltozás, fogváltás, életkornak megfelelő fizikai teherbírás kialakulása.

Az egészséges életmód alakítása, felkészülés a mindennapi élethez szükséges feladatokra

A fejlődés jellemzői:

- Vannak ismeretei az egészség értékéről.
- Tud néhány környezettudatos magatartással kapcsolatos szokást.
- Igénye van a rendezett külsőre.
- Szokásává vált a rendszeres, gondos tisztálkodás (mosakodás, fogmosás, toalett használat).
- Szükség szerint használ zsebkendőt.
- Megtartja a kulturált étkezés szokásait.
- Önállóan öltözik, vetkőzik, ruháját rendbe rakja.
- Mozgása harmonikus, összerendezett.
- Mozgását, testi szükségletei kielégítését irányítani képes.

Mozgás

A fejlődés jellemzői:

- Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban.
- Tud ütemtartással járni.
- Tud rövidebb távon egyenletes iramban futni.
- Képes babzsákkal a fején egyensúlyozó járásra vízszintes padon.
- Tud helyben labdát vezetni.
- Mászásban, kúszásban ügyes.
- Testsémája, kezessége kialakult.
- Tud a térben tájékozódni, ismeri az irányokat.
- Az irányított mozgást is önfegyelmel végez, társaira figyel.

6.2. SZOCIÁLIS ÉRETTSÉG

A fejlődés jellemzői az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés területén:

- Jó kapcsolatban van a társaival, a csoportban dolgozó felnőttekkel – szeret óvodába járni, közösségben élni, tevékenykedni.
- Igényévé válik a csoportban kialakított helyes viselkedés és cselekvés szokásainak, szabályainak megtartása - együttműködésre képes.
- Pozitív és negatív érzelmei kulturált kifejezésére törekszik.
- Konfliktusos helyzetben a csoportnormák alapján egyezkedik társaival, felméri, mikor van szükség a felnőttek segítségére.
- Énképe pozitív, van önbizalma.
- Szociálisan elfogadható önérvényesítésre képes.
- Igazságtudata alakulóban van.
- A kudarc és a siker feldolgozására életkorának megfelelő szinten képes.
- Érdeklődik társai, barátai iránt, van mi tudata.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- Véleményalkotásra, döntésre korának megfelelő helyzetekben képes.
- Felnőtt kérés nélkül is segíti társait a tevékenységekben.
- Figyelmesen meghallgatja társait és a felnőtteket.
- Kívánságait, elképzeléseit tudja késleltetni, tud várni.
- Természetes módon elfogadja a különbségeket.

A fejlődés jellemzői a játék területén:

- Elmélyülten, örömmel játszik, többféle játékformában, egyedül és társakkal egyaránt.
- Képes alkalmazkodni a csoportban élő játék szabályaihoz.
- Részt vesz a játékszabályok kialakításában, fejlesztésében.
- Le tud mondani egy-egy játékszerről.
- Képes megérteni és elfogadni játszótársai elgondolásait, ötleteit.
- Képes az együttjátszásra, cselekvései másokkal való összehangolására.
- Tud szerepet vállalni, azzal azonosulni.
- Tud kezdeményezni, vannak kreatív ötletei.
- Társaival való kommunikációjának hangneme kedves.
- Képes az eszközök kiválasztására, a hely kialakítására a szükséges kiegészítők barkácsolására játékához.
- A játéktémát napokon keresztül is képes játszani társaival.

A fejlődés jellemzői a munka jellegű tevékenység területén:

- Szívesen végez munka jellegű tevékenységeket.
- Szívesen vállal egyéni megbízásokat.
- Aktívan részt vesz a teremrendezésben, játékelrakásban.
- Részt vesz a kerti munkában.
- Egyéni feladatait önállóan, feladattudattal, kitartóan, igényesen végzi.
- A munkavégzéshez kapott eszközök önálló használatára képes.
- Az eszközöket, anyagokat, szerszámokat gondosan, tisztán rakja el.
- Ügyel saját személye és környezete rendjére.
- A közös munkában együttműködő.
- Szükség esetén segít társainak.

6.3. LELKI FELKÉSZÜLTSG

A fejlődés jellemzői az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés területén:

- Gondolatait, érzelmeit érthetően fejezi ki, folyamatosan kommunikál.
- Minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- Végig tudja hallgatni, megérti mások beszédét.
- Tisztán ejti a magán és mássalhangzókat.
- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- Egyre pontosabb, valósághű észlelésre képes.
- Alakulóban van a valósághoz közelítő képzeleti működés.
- Szándékos figyelemre, szándékos bevonásra, felidézésre képes.
- Cselekvő- szemléletes és képi gondolkodása mellett, elemi fogalmi gondolkodása kialakulóban van.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- Problémamegoldó és kreatív gondolkodása kialakulóban van.

A fejlődés jellemzői a külső világ tevékeny megismerése –matematikai gondolkodás fejlesztése, kozmikus nevelés területén:

- Szűkebb, tágabb környezetéről és a világegyetem kialakulásáról és működéséről elemi ismeretekkel rendelkezik: tudja lakcímét, szülei, testvérei nevét, szülei foglalkozását, saját születési helyét, idejét. Ismeri környezete növényeit, állatait, részt vesz a növénygondozásban, a természet védelmében, ismeri a bolygókat, a kontinenseket, az állatok, növények fejlődését, élőhelyeit.
- Megkülönbözteti az évszakokat és a napszakokat.
- Ismeri a színeket, azok sötétebb és világosabb árnyalatát.
- Ismeri a közlekedési eszközöket, betartja környezete gyalogos közlekedésének legfontosabb szabályait.
- Ismeri az óvoda közelében lévő közintézményeket.
- Képes a hasonlóságok és különbségek megállapítására, tud szempontok szerint csoportosítani.
- Helyesen használja a tö és sorszámneveket.
- Megkülönbözteti a jobb és bal irányt, érti, és helyesen használja a névutókat.
- Képes a tárgyakat legalább 20-ig megszámlálni, összehasonlítani mennyiség, nagyság, forma és szín szerint, tud 20-as számkörben bontani, részhalmazokat egyesíteni.
- Képes két kiterjedést vagy mennyiséget egymással egyenlővé tenni, vagy valaminél kisebbet, többet, nagyobbbat létrehozni.

A fejlődés jellemzői a verselés-mesélés területén:

- Szívesen ismételteti a verseket, mondókákat.
- Várja, igényli a mesehallgatást.
- Néhány mondókát, verset, mesét képes emlékezetből felidézni.
- Ismert mesék képeit sorba rendezi.
- Képekről képes logikus történetet mondani.
- Tud mesét, történetet önállóan kitalálni, azt mozgással, ábrázolással megjeleníteni, kifejezni.
- Bábok, eszközök, díszletek elkészítésében részt vesz, használja azokat.
- Beszéde tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- A népmesei szófordulatok beépülnek passzív szókincsébe, alkalomszerűen használja azokat.
- A mesekönyvek iránt érdeklődik, gondosan bánik azokkal.

A fejlődés jellemzői az ének-zene, énekes játék, gyermektánc területén:

- Szívesen hallgat zenét.
- Tud néhány dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelni.
- Tud dallam, vagy ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, visszatapsolni.
- Tud ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Tud társaival térformákat kialakítani.
- A különböző mozgásokat és táncmozdulatokat társaival együtt, egyöntetűen, esztétikusan végzi.
- Tud irányítás nélkül eljátszani néhány dalos játékot.

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- Felismeri a halk - hangos, magas - mély, lassú – gyors éneklést, és tud halkán, hangosan énekelni, beszélni.
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától, tudja mindkettőt mozgással, járással, tapssal a dalból kiemelni.
- Ismer néhány hangszert.

A fejlődés jellemzői a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka területén:

- A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka kedvelt tevékenységévé, önkifejezése kifejező eszközévé válik.
- Élményeit, gondolatait egyéni módon fejezi ki.
- Ábrázolására jellemző a változatos színhasználat, formagazdagság.
- Egyre precízebb mozdulatokat kívánó feladatokat is képes elvégezni, vág, hajtogat, ragaszt.
- Ismeri az ábrázolási technikákat, eszközöket, anyagokat térben és síkban egyaránt.
- Építésben, téralakításban együtt tud működni társaival.
- Ismer népművészeti tárgyakat, népi motívumokat, kézműves technikákat.
- Kialakul esztétikai érzéke, képes a szép meglátására.
- Örül az általa készített alkotásoknak, mások alkotását is becsüli.
- Ceruzafogása háromujjas.

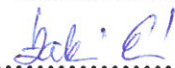
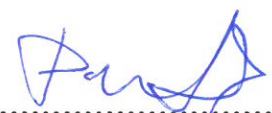
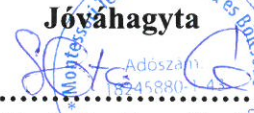

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

7. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

OM azonosító: 200 175	 Igazgató Szobota Erzsébet
------------------------------	---

Legitimációs eljárás:

Elfogadta: A Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete a 3/2025 számú határozatával nevelőtestület nevében	Vélemény nyilvánítók szülői szervezet
Egyetértését nyilvánító: Hierholczné Faragó Tünde fenntartó nevében	
Jóváhagyta Szobota Erzsébet számú határozatával	
A dokumentum jellege: Nyilvános Elérhető: amiovink.hu	

Érvényességi rendelkezések

Montessori Elemekkel Bővített Tehetségfejlesztő Pedagógiai Program érvényessége:
-visszavonásig. Felülvizsgálata: 5 évenként.

A felülvizsgálat tartalmazza:

- a program és a nevelési gyakorlat koherenciájának vizsgálatát nevelési, illetve tevékenységi területenként
- a gyermekek személyiségfejlődésére vonatkozó adatokat,
- a közvetlen, illetve közvetett partnerek visszajelzését (elégedettségét, elégedetlenségét).

Módosítása:

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

Módosítása:

- törvényi változásra,
- fenntartói feladatváltozásra,
- nevelőtestület 50+1 százalékos többségi indítványára.

Nyilvánosságra hozatala:

- Óvodánk honlapján elérhető.
- Az intézményi szervezeti működési szabályzatban rögzítettek alapján óvodánkban megtekinthető.

A szülők és a szakma számára rendszeres tájékoztatás formájában is nyilvánosságra kerül.

Legitimálás	Időpont
Nevelőtestületi elfogadása Nkt. 26. § (1) alapján	2025. 08. 25.
Fenntartói egyetértés Nkt.25.§(4)	2025. 08. 27.
Szülői Szervezet véleményezése Nkt. 73.§ (1) alapján	2025. 08. 31.
Szakmai véleményezés (munkaközösség vezetők/témagondozók) Nkt. 71.§ (1) és a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118.§(3) alapján	2025.08.25.
Óvodavezetői jóváhagyás Nkt. 73.§ (1) alapján	2025.08.25.
A Montessori Elemekkel Bővített Tehetségfejlesztő Pedagógiai Program érvényességi ideje:	Visszavonásig
Módosítása az érvényességi rendelkezés alapján:	A módosítás során előírt határidőnek megfelelően
Bevezetése	2025. 09.01.

TÖRVÉNYI HÁTTÉR

A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

Montessori Tehetség Óvoda és Bölcsőde
1214 Budapest, Akácfa u. 20.
OM:200175

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- 255/2009.(XI.20) Korm. Rendelet az Óvodai nevelés Országos Alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1966.(VIII.28) Kormányrendelet módosításáról (OAP)
- A 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet módosításához
- A Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. Törvény végrehajtásáról szóló 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet
- Az emberi erőforrások miniszterének 32/2012. (X.8) EMMI rendelet.
- Egészségfejlesztés program EMMI 128.§
- Magyarországi Montessori Óvodai Program (1996) B. Méhes Vera

Felhasznált Irodalom:

1. B. Méhes Vera: Montessori pedagógiai rendszere és alkalmazása az óvodában Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
2. B. Méhes Vera: Magyarországi Montessori Óvodai Program
3. Porkolábné Dr. Balogh Katalin - Dr.Pál Judit - Pintér Éva - Szaitzné Gregorits Anna: Komplex Prevenció óvodai Program
4. Kovácsné dr. Bakosi Éva: Játék és tanulás az óvodában
5. Országos tanfelügyelet kézikönyv óvodák számára 36. Önértékelési kézikönyv óvodák számára
6. Kovács Judit A gyermek és az idegen nyelv 2009. Eötvös József kiadó Budapest